

abc

Odkryj na nowo przyjemność korzystania
z komputera — z Windows 8 PL!

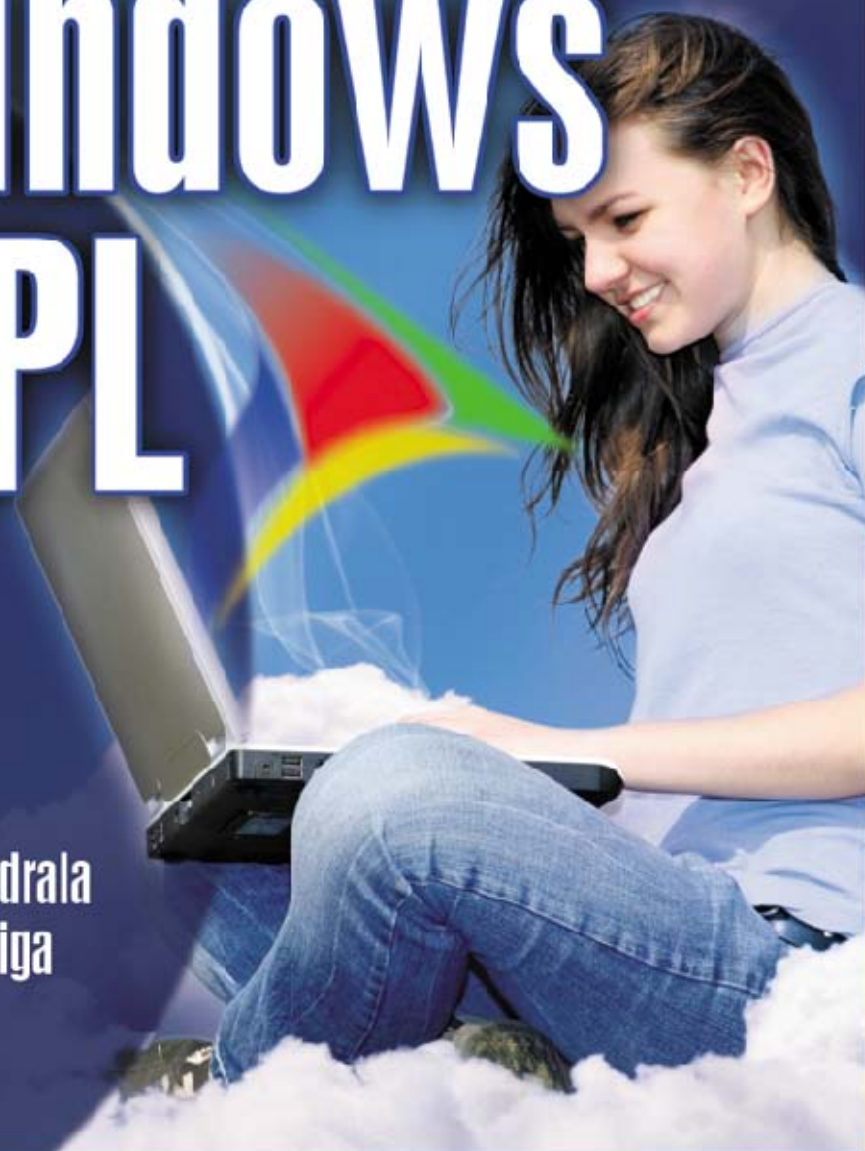
- Jak się odnaleźć, czyli gdzie podziały się stary dobry ekran i menu Start?
- Integracja usługami online, czyli jak efektywnie używać nowych kont użytkownika?
- Podręczna kopia na USB, czyli jak zmieścić w kieszeni Windows z własnymi ustawieniami?

systemu Windows 8 PL

Danuta Mendrala
Marcin Szeliga

Hellon

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz Wydawnictwo HELION dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz Wydawnictwo HELION nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Redaktor prowadzący: Michał Mrowiec

Projekt okładki: Maciek Pasek

Fotografia na okładce została wykorzystana za zgodą Shutterstock.com

Wydawnictwo HELION
ul. Kościuszki 1c, 44-100 GLIWICE
tel. 32 231 22 19, 32 230 98 63
e-mail: helion@helion.pl
WWW: <http://helion.pl> (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!
Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres
<http://helion.pl/user/opinie?abcwi8>
Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

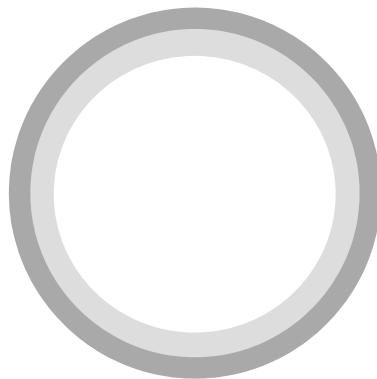
ISBN: 978-83-246-5666-0

Copyright © Helion 2013

Printed in Poland.

- [Kup książkę](#)
- [Poleć książkę](#)
- [Oceń książkę](#)

- [Księgarnia internetowa](#)
- [Lubię to! » Nasza społeczność](#)

SPIS TREŚCI

Wstęp	9
1 Instalacja i aktualizacja systemu	13
Przygotowanie do instalacji	14
Wymagania sprzętowe	14
Wybór architektury i edycji systemu	16
Kompatybilność sprzętu i oprogramowania	20
Instalacja	21
Instalacja Windows 8 jako nowego systemu operacyjnego	21
Instalacja Windows 8 jako dodatkowego systemu operacyjnego	27
Instalacja Windows 8 na dysku USB	31
Aktualizacja	33
Migracja	36
Kopiowanie sterowników urządzeń	37
Migracja ustawień systemowych i plików użytkowników	38
Weryfikacja instalacji	40
Aktywacja systemu	43
Wydłużenie 30-dniowego okresu prolongaty	44
Usługa Windows Anytime Upgrade	45
2 Praca z systemem	47
Uruchamianie i zamykanie systemu	48
Logowanie	48
Kończenie pracy z systemem Windows 8	50

Nowy interfejs Windows 8	55
Ekran startowy	55
Paski zadań	61
Aplikacje Windows 8	65
Klasyczny interfejs Windows 8	70
Wspólne elementy okien	70
Standardowe operacje	73
Nawigacja Aero	74
Eksplorator plików	75
Usługa wyszukiwania	90
Konfiguracja usługi wyszukiwania	91
Przeszukiwanie zasobów zdalnych komputerów	93
Centrum pomocy	95
3 Konfiguracja systemu	99
Konfiguracja środowiska użytkownika	99
Ekran blokowania i ekran startowy	100
Pulpit	101
Pasek zadań	104
Nowe ustawienia Zasad grupy	108
Konfiguracja środowiska systemowego	109
Okno ustawień komputera	109
Ekran	112
Właściwości komputera	113
Panel sterowania	119
Składniki systemu	122
Domyślne ustawienia programów i urządzeń	123
Usługi systemowe	124
Zasady grupy	126
4 Konfiguracja urządzeń	131
Sterowniki	132
Urządzenia i drukarki	133
Przywracanie poprzednich wersji sterowników	135
Konfiguracja automatycznego pobierania sterowników urządzeń	136
Starsze lub nietypowe urządzenia	137
Dyski	137
Inicjalizacja dysku	139
Zmiana wielkości woluminu	140
Dyski dynamiczne i woluminy	141
Dyski wirtualne	143
Dysk SkyDrive	144
Drukarki	146
Instalacja	146
Konfiguracja	148
Drukowanie	151
Konsola administracyjna Zarządzanie drukowaniem	153

Skanery	156
Koncentratory i urządzenia USB	157
Urządzenia audio	157
Urządzenia Bluetooth	159
Urządzenia biometryczne	160
Karty inteligentne	160
5 Administrowanie kontami użytkowników	163
Uwierzytelnianie i autoryzacja	164
Konta i grupy użytkowników	167
Zarządzanie kontami	169
Automatyczne logowanie na konto standardowego użytkownika	179
Zarządzanie grupami lokalnymi	180
Hasła	184
Dysk resetowania hasła	185
Zmiana hasła własnego konta a resetowanie hasła innego użytkownika	187
Resetowanie zapomnianego hasła administratora systemu	188
Łamanie haseł	190
Prawa i uprawnienia	192
Uprawnienia NTFS	192
Prawa	194
Profile użytkowników	195
Kontrola rodzicielska	196
6 Sieci lokalne	199
Centrum sieci i udostępniania	200
Połączenia sieciowe	201
Sieci bezprzewodowe	201
Protokół TCP/IP	208
Automatyczne konfigurowanie protokołu TCP/IP	209
Statyczne konfigurowanie protokołu TCP/IP	210
Stos nowej generacji protokołów TCP/IP	211
Druga wersja protokołu SMB	213
Grupa domowa	216
Praca w sieci	217
Korzystanie z zasobów udostępnionych w sieci	217
Udostępnianie zasobów komputera	220
DirectAccess	224
Mechanizm działania	224
Konfiguracja	225
BranchCache	226
Mechanizm działania	226
Konfiguracja	227

7	Internet i multimedia	229
	Usługi internetowe	230
	World Wide Web (WWW)	230
	Domain Name Services (DNS)	232
	Poczta elektroniczna	234
	File Transfer Protocol (FTP)	235
	Internet Relay Chat (IRC)	236
	Połączenie internetowe	236
	Połączenie modemowe lub za pośrednictwem wirtualnej sieci prywatnej	237
	Połączenie za pośrednictwem routera i serwera pośredniczącego	238
	Przeglądarka Internet Explorer 10	240
	Internet Explorer w stylu Windows 8	240
	Funkcjonalność	242
	Bezpieczeństwo	248
	Prywatność	256
	Konfiguracja	257
	Klient poczty elektronicznej	259
	Odtwarzanie filmów i muzyki	260
	Windows Media Player	261
	Nagrywanie płyt audio	261
	Przeglądarka fotografii systemu Windows	262
	Rejestrator dźwięków	263
	Podstawowe programy Windows	263
8	Zarządzanie systemem	265
	Monitorowanie i optymalizacja pracy systemu	266
	Poznaj swój system	266
	Menedżer zadań	267
	Centrum akcji i aktualizacje automatyczne	272
	Monitor wydajności i niezawodności	275
	Podgląd zdarzeń	281
	Harmonogram zadań	283
	Dyski twarde	285
	Zarządzanie pamięcią	288
	Rozwiązywanie problemów	291
	Raportowanie problemów i automatyczne wyszukiwanie ich rozwiązań	291
	Automatyczne rozwiązywanie problemów	291
	Pomoc zdalna	292
	Rejestrator problemów	294
	Zintegrowane śledzenie i logowanie operacji sieciowych	295
	Problemy z systemem operacyjnym	296
	Problemy z połączeniami sieciowymi	301
	Problemy z aplikacjami	304

9	Bezpieczeństwo i prywatność	307
	Granice bezpieczeństwa systemu Windows 8	309
	Komputer	311
	System operacyjny	311
	Sesja użytkownika	312
	Wirtualna maszyna Javy i mechanizm bezpieczeństwa kodu zarządzanego opartego na uprawnieniach	313
	Centrum akcji	314
	Kontrola konta użytkownika	316
	Działanie funkcji kontroli konta użytkownika	319
	Konfiguracja funkcji kontroli konta użytkownika	321
	Inspekcja użytkowników	324
	Windows BitLocker i BitLockerToGo	326
	Mechanizm działania	326
	Konfiguracja	329
	Odzyskiwanie hasła	330
	Szyfrowanie dysków	332
	System szyfrowania plików EFS	334
	Zasady sterowania aplikacjami	335
	Domyślne i automatycznie wygenerowane reguły	336
	Reguły dodatkowe	337
	Wymuszanie reguł	339
	Windows Defender	339
	Zapora systemu Windows	342
	Skorowidz	345

SIECI LOKALNE

Dziś trudno sobie wyobrazić pracę z komputerem bez dostępu do lokalnej sieci komputerowej i internetu. System Windows 8 zawiera funkcje sieciowe, które ułatwiają konfigurowanie i używanie sieci oraz czynią je bezpieczniejszymi i bardziej niezawodnymi, takie jak grupy domowe (czyli zaufane sieci lokalne, w ramach których możliwa jest bezpieczna wymiana plików, udostępnianie drukarek czy przesyłanie multimediów) bądź możliwość zabezpieczenia połączeń bezprzewodowych i oznaczenia ich jako połączeń taryfowych.

Z tego rozdziału dowiesz się, jak skonfigurować połączenie sieciowe, jakie narzędzia i technologie oferuje swoim użytkownikom system Windows 8 oraz jak udostępniać w sieci lokalnej zasoby komputera i korzystać z udostępnionych w tej sieci zasobów innych komputerów.

Centrum sieci i udostępniania

Windows 8 zapewnia kontrolę nad siecią dzięki Centrum sieci i udostępniania — jest to okno, w którym zebrano wszystkie zadania związane z siecią. Centrum sieci i udostępniania zawiera informacje o sieci, do której jest podłączony komputer, oraz sprawdza, czy możliwe jest nawiązanie połączenia z internetem. Możliwe jest także szybkie łączenie się z innymi dostępnymi sieciami i tworzenie zupełnie nowych połączeń. W rezultacie możesz przeglądać i konfigurować najważniejsze ustawienia sieci w jednym miejscu. Centrum sieci i udostępniania ułatwia także połączenie się z domu z siecią w miejscu pracy.

Żeby wyświetlić Centrum sieci i udostępniania:

- 1.** Wyświetl klasyczny pulpit (zastosuj kombinację klawiszy *Windows+D*).
- 2.** Kliknij znajdującą się w obszarze powiadomień ikonę połączenia sieciowego, a następnie odnośnik *Otwórz Centrum sieci i udostępniania* lub wyświetl Panel sterowania i kliknij odnośnik *Wyświetl stan sieci i zadania*.
- 3.** W sekcji *Wyświetlanie aktywnych sieci* znajdują się:
 - a)** Informacja na temat dostępu do internetu.
 - b)** Odnośnik pozwalający skonfigurować grupę domową, opisaną w dalszej części rozdziału.
 - c)** Odnośnik do okna właściwości połączenia sieciowego (konfiguracji połączeń sieciowych poświęcono następny punkt).
- 4.** W sekcji *Zmień ustawienia sieciowe* znajdują się odnośniki do:
 - a)** kreatora konfiguracji nowego połączenia, pozwalającego połączyć się z internetem, utworzyć połączenie VPN¹ (ang. *Virtual Private Network*) z miejscem pracy, utworzyć bezprzewodową sieć ad hoc czy skonfigurować połączenie telefoniczne;
 - b)** opisanych w rozdziale 8. narzędzi do rozwiązywania problemów sieciowych.

¹ Sieci VPN to tunele internetowe, w których przesyłane dane są szyfrowane. Użytkownicy mogą więc korzystać z sieci VPN tak, jakby mieli rzeczywiste — a nie wirtualne — połączenie z siecią firmową.

Połączenia sieciowe

Aby komputer mógł pracować w sieci, musi być wyposażony w kartę sieciową będącą fizycznym interfejsem między komputerem a kablem sieciowym. Umożliwia ona komunikację, zamieniając dane generowane przez system operacyjny na impulsy elektryczne, które są przesyłane przez sieć. Karta sieciowa, tak jak każde inne urządzenie, musi być poprawnie zainstalowana w systemie Windows 8 — jeżeli komputer jest wyposażony w wiele kart sieciowych, dla każdej z nich jest tworzone połączenie z kolejnym numerem.

W przypadku większości kart wystarczy podłączyć je do komputera i uruchomić Windows 8, który sam wykryje urządzenie dzięki mechanizmowi „Plug and Play” i zainstaluje odpowiednie sterowniki. Jeżeli po podłączeniu karty sieciowej komputer nie ma połączenia z siecią lokalną, wyświetli Centrum sieci i udostępniania:

1. Jeżeli w głównym oknie wyświetli się komunikat *W tej chwili nie masz połączenia z żadną siecią*:
 - a) Uruchom zadanie *Zmień ustawienia karty sieciowej*.
 - b) Wyświetli się lista wszystkich połączeń sieciowych komputera — przy każdym z nich będzie widniał opis jego bieżącego stanu.
 - c) Skoro komputer nie jest połączony z żadną siecią, połączenia sieciowe będą wyłączone, rozłączone lub będą raportować brak połączenia — upewnij się, czy karta sieciowa jest włączona i czy komputer jest prawidłowo połączony z siecią kablem RJ-45.
2. Jeżeli nadal nie będziesz miał połączenia z siecią, kliknij ikonę połączenia sieciowego prawym przyciskiem myszy i wybierz opcję *Diagnostuj*.
3. Jeżeli problem występuje po stronie systemu Windows 8 (problemy sieciowe mogą być też skutkiem awarii urządzeń sieciowych), możliwe będzie jego automatyczne rozwiązanie. Zaakceptuj zaproponowane przez kreator rozwiązania.

Sieci bezprzewodowe

Opracowane w 1991 roku sieci bezprzewodowe umożliwiają wymianę danych za pośrednictwem standardowych protokołów sieciowych, z tym że zamiast poprzez kable czy światłowody, pakiety są przesyłane za pośrednictwem fal radiowych. Ponieważ taki sygnał jest rozgłaszany i może być odebrany przez wszystkie komputery znajdujące się w zasięgu punktu dostępowego, podsłuchiwanie sieci bezprzewodowych jest nie tylko proste, ale również niewykrywalne. Oznacza to, że w sieciach Wi-Fi każdy ma dostęp do wszystkich przesyłanych przez sieć danych, w tym loginów i haseł wysyłanych przez innych użytkowników sieci oraz adresów

odwiedzanych przez nich stron WWW. Co więcej, przejęcie kontroli nad punktem dostępowym pozwala atakującemu nie tylko podsłuchiwać, ale również dowolnie modyfikować przesyłane dane. Informacje na temat najczęściej używanych standardów sieci bezprzewodowych zawiera tabela 6.1.

Tabela 6.1. Porównanie standardów sieci Wi-Fi

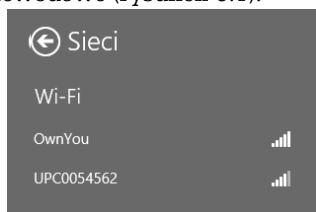
Standard	Przepustowość	Częstotliwość	Modulacja sygnału	Uwagi
802.11	1 lub 2 Mb/s	2,4 GHz	FHSS, DSSS	Pierwszy standard; definiuje warstwy fizyczną i MAC.
802.11a	6, 9, 12, 18, 24, 36, 48 lub 54 Mb/s	5,0 GHz	OFDM	Standard niekompatybilny z pozostałymi standardami, z reguły wykorzystywany w sieciach ATM.
802.11b	1, 2, 5.5 lub 11 Mb/s	2,4 GHz	DSSS, HR-DSSS	Standard popularny w sieciach domowych.
802.11g	1, 2, 5.5, 6, 9, 11, 12, 18, 24, 36, 48 lub 54 Mb/s	2,4 GHz	DSSS, HR-DSSS, OFDM	Standard kompatybilny z 802.11b. Oferuje większą niż on przepustowość, ale na mniejsze odległości.
802.11n	100, 150, 300, 450 lub 600 Mb/s	2,4 lub 5 GHz	OFDM	Technologia MIMO umożliwiająca nadawanie i odbieranie sygnału przez wiele anten.

Konfiguracja sieci bezprzewodowych w systemie Windows 8 jest szybka, łatwa i bezpieczna. Po pierwsze, funkcja rozpoznawania sieci wykrywa dostępne sieci bezprzewodowe, informuje o ich konfiguracji oraz wykrywa zmiany w konfiguracji sieci i dostosowuje do nich system operacyjny. Po drugie, dzięki pełnej obsłudze bezpiecznych protokołów zabezpieczeń bezprzewodowych, takich jak WPA2, przesyłane dane są odpowiednio zabezpieczane.

Połączenie się z dowolną siecią bezprzewodową wymaga określenia numeru kanału (częstotliwości), na której działają obsługujące ją punkty dostępowe, oraz podania identyfikatora sieci SSID (ang. *Service Set Identifier*). SSID jest ciągiem znaków, którego podstawowym zadaniem jest odróżnianie od siebie różnych sieci Wi-Fi działających na tych samych kanałach, a nie sprawdzanie tożsamości klientów — dlatego punkty dostępowe rozgłaszają swoją obecność, wysyłając SSID w pakietach nawigacyjnych. Choć rozgłaszanie identyfikatorów SSID można wyłączyć, to w żaden sposób nie poprawi to bezpieczeństwa sieci bezprzewodowej. Co gorsza, wyłączenie rozgłaszania identyfikatora SSID może spowodować, że klient będzie próbował połączyć się z wszystkimi znajdującymi się w jego zasięgu punktami dostępowymi, co oznacza, że będzie wysyłał do nich dane uwierzytelniające. Odebranie takich danych przez wrogi punkt dostępowy pozwoli atakującemu podłączyć się do zabezpieczonej za pomocą technologii WPA lub WEP sieci, a więc de facto wyłączenie rozgłaszania identyfikatorów SSID może obniżyć poziom bezpieczeństwa sieci bezprzewodowej.

Żeby połączyć się z siecią bezprzewodową:

1. Włącz kartę bezprzewodową.
2. Zastosuj kombinację klawiszy *Windows+I* i kliknij znajdujący się w dolnej części paska ustawień przycisk *Dostępne* — wyświetlone zostaną dostępne sieci bezprzewodowe (rysunek 6.1).

Rysunek 6.1.

Okno dostępnych sieci bezprzewodowych. Niezabezpieczone sieci bezprzewodowe oznaczone będą ikoną ostrzeżenia — odradzamy korzystanie z takich połączeń

3. Ewentualnie wyświetl klasyczny pulpit i kliknij powiadomienie *Nie połączono* — *dostępne są połączenia*. Jeżeli to powiadomienie jest niewidoczne, kliknij prawym przyciskiem myszy znajdującą się na pasku powiadomień

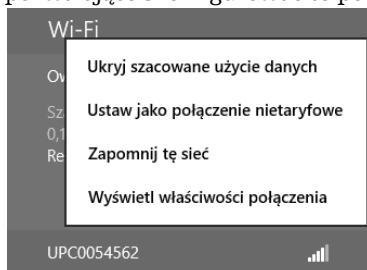
ikonę połączenia sieciowego, wybierz opcję *Otwórz centrum sieci i udostępniania* i kliknij odnośnik *Połącz z siecią*.

4. Kliknij nazwę sieci, z którą chcesz się połączyć. Sieci mające wyłączone rozgłaszanie nazw (identyfikatorów SSID) są widoczne jako *Sieć ukryta*. Podłączając się do tego typu sieci, będziesz musiał dodatkowo podać jej nazwę.

Korzystanie z wielu publicznych sieci bezprzewodowych wymaga wcześniejszego zalogowania się poprzez stronę WWW. Jeżeli wskazana przez Ciebie sieć również tego wymaga, po jej wybraniu wyświetli się odpowiednia informacja.

5. Jeżeli następnym razem połączenie z tą siecią ma być automatycznie nawiązane (np. jest to Twoja sieć domowa), upewnij się, czy zaznaczone jest pole *Połącz automatycznie*, i kliknij przycisk *Połącz*.
6. Pojawi się komunikat z prośbą o wpisanie klucza zabezpieczeń sieci — wpisz podany przez jej administratora klucz i kliknij *OK*.
7. Jeżeli wpisane przez Ciebie hasło było prawidłowe, połączysz się z siecią bezprzewodową, a skonfigurowane połączenie zostanie dodane do listy połączeń sieci bezprzewodowych.
8. Kliknij prawym przyciskiem myszy aktywne połączenie — wyświetli się menu kontekstowe pozwalające skonfigurować to połączenie (rysunek 6.2).

Rysunek 6.2.

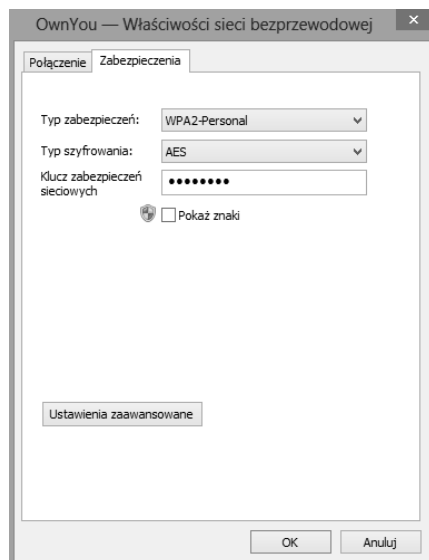
Nowością w systemie Windows 8 jest możliwość określenia połączeń bezprzewodowych jako taryfowych. Jeżeli płacisz za przesyłane przez daną sieć dane (jak to ma miejsce np. w sieciach 4G), ustawienie połączenia taryfowego spowoduje ograniczenie pobieranych przez nią danych, np. pobierane będą wyłącznie krytyczne aktualizacje zabezpieczeń, a dołączony do systemu program pocztowy będzie pobierał jedynie 20 KB każdej wiadomości e-mail.

9. Kliknij odnośnik *Wyświetl właściwości połączenia*. Wyświetli się okno *Właściwości sieci bezprzewodowej*.

- 10.** Na zakładce *Połączenie* będziesz mógł skonfigurować opcje automatycznego łączenia się z tą siecią, na zakładce *Zabezpieczenia* — wybrać typ zabezpieczeń i szyfrowania (muszą one odpowiadać konfiguracji punktu dostępowego) oraz zmienić hasło (klucz) sieci bezprzewodowej (rysunek 6.3).

Rysunek 6.3.

O ile dostęp do
przełączników
i kabli można
kontrolować,
to uniemożliwienie
atakującym
odbierania
i nadawania fal
radiowych jest
praktycznie
niemożliwe,
dlatego sieci
bezprzewodowe
muszą być
dodatkowo
zabezpieczane

Ponieważ atakujący dysponujący odpowiednio czułą i dużą anteną kierunkową jest w stanie odebrać sygnał punktu dostępowego z odległości kilku kilometrów, w 1999 r. został przyjęty (opracowany dwa lata wcześniej) standard WEP (ang. *Wired Equivalent Privacy*). Zgodnie z nazwą miał on zapewnić poziom bezpieczeństwa sieci Wi-Fi podobny jak w przypadku sieci przewodowych. Niestety, standard ten nie określa wielu kwestii mających wpływ na bezpieczeństwo, w tym mechanizmów udostępniania i zmieniania klucza WEP (klucza współdzielonego przez wszystkich użytkowników sieci, którego podanie jest wymagane do połączenia się z punktem dostępowym). Równie nieefektywne jest szyfrowanie zastosowane w standardzie WEP. Przebiega ono następująco:

- 1.** Najpierw wyliczana jest suma kontrolna CRC pakietu.
- 2.** Obliczona suma jest dołączana do pakietu.
- 3.** Następnie karta sieciowa generuje 24-bitowy wektor inicjujący IV.
- 4.** Klucz WEP (K) oraz wektor inicjujący są używane do zaszyfrowania strumieni pakietów algorytmem RC4 według wzoru: szyfrogram = K,IV(P,c).

W rezultacie otrzymano rozwiązanie, którego słabymi punktami są:

- 1.** Zbyt mała liczba wektorów inicjujących. Podstawą bezpieczeństwa szyfrów strumieniowych (do których należy algorytm RC4) jest nieużywanie kilkakrotnie tego samego klucza. Tymczasem 24-bitowy wektor inicjujący może przyjąć tylko jedną z 16 777 216 różnych wartości. Oznacza to, że przechwycenie 5000 pakietów daje atakującemu 50-procentową szansę na znalezienie powtórzonych wektorów inicjujących i złamanie klucza WEP.
- 2.** Brak określonego mechanizmu generowania wektorów inicjujących (niektóre karty sieciowe po prostu zwiększają o jeden wartość tego wektora dla każdego wysłanego pakietu).
- 3.** Szyfrowanie tylko treści przesyłanych pakietów, bez ich nagłówków. W rezultacie atakujący może nie tylko podsłuchać adresy źródłowe i docelowe komputerów, ich adresy MAC czy identyfikatory SSID sieci bezprzewodowej, ale również zmienić adresy docelowe pakietów. Oznacza to podatność na ataki typu „człowiek pośrodku”, możliwość przekierowywania pakietów IP oraz możliwość przeprowadzania ataków odmowy obsługi.
- 4.** Zastosowany sposób dołączania sum kontrolnych zaszyfrowanych pakietów — ponieważ przesyłane dane są nakładane za pomocą operatora XOR na strumień klucza, dany bajt szyfrogramu jest zależny od odpowiadającego mu pozycją bajta jawnej wiadomości. Próba odgadnięcia ostatniego bajta wiadomości wymaga zatem usunięcia ostatniego bajta szyfrogramu i zastąpienia go innym, a następnie wysłania zmodyfikowanego pakietu z powrotem do sieci. Jeśli bajt nie został odgadnięty, punkt dostępowy odrzuci pakiet z niepoprawną sumą kontrolną. Powtórzenie procedury dla wszystkich bajtów wiadomości pozwala odszyfrować pakiet WEP i odtworzyć strumień klucza (tę słabość wykorzystuje atak KoreKa pozwalający w mniej niż minutę złamać klucz WEP).
- 5.** Występowanie zależności pomiędzy szyfrogramem a kluczem i wektorem inicjującym (tę słabość wykorzystuje atak PTW pozwalający w mniej niż minutę złamać klucz WEP).

Dopiero w 2001 roku, po wykładach na temat WarDrivingu wygłoszonych przez Petera Shipleya na konferencji DefCon, międzynarodowe organizacje podjęły bardziej zdecydowane kroki w celu faktycznego zabezpieczenia sieci bezprzewodowych. Ich efektem jest standard 802.11i WPA przyjęty w 2003 roku przez organizację Wi-Fi Alliance. Standard ten został pomyślany jako rozwiązanie przejściowe, pozwalające w miarę bezpiecznie używać urządzeń bezprzewodowych zgodnych z wcześniejszym standardem WEP, dopóki ich producenci nie wprowadzą na rynek urządzeń zgodnych ze standardem WPA2.

Tak samo jak w standardzie WEP, dane przesyłane w sieciach WPA są szyfrowane algorytmem RC4, ale:

1. WPA używa 128-bitowego klucza uzupełnionego o dłuższy, 48-bitowy wektor inicjujący.
2. WPA automatycznie zarządza kluczami za pośrednictwem protokołu TKIP, który wymusza częstą zmianę kluczy szyfrujących, co w połączeniu ze zwiększonym rozmiarem ($2^{48} = 281\,474\,976\,710\,656$) wektora IV chroni przed atakami pełnego przeglądu.
3. Standard WPA umożliwia uwierzytelnianie klientów nie tylko na podstawie znajomości współdzielonego, 256-bitowego klucza (tryb WPA-Personal), ale również za pośrednictwem serwera RADIUS.
4. WPA znacznie lepiej chroni integralność przesyłanych danych — o ile WEP po prostu wyliczał sumę kontrolną pakietów, co umożliwiało atakującym ich modyfikowanie bez konieczności wcześniejszego odszyfrowania, WPA korzysta w tym celu z kryptograficznej funkcji mieszania MIC.

Podstawowe znaczenie dla bezpieczeństwa sieci WPA-Personal ma długość współdzielonego klucza oraz to, czy nie znajduje się on w słowniku dowolnego języka — najbardziej rozpowszechniony atak na sieci WPA polega na odgadnięciu współdzielonego klucza na podstawie podsłuchanych komunikatów uwierzytelniania klienta (pakietów protokołu EAPOL). Jeżeli z jakiegoś powodu Twoja sieć Wi-Fi nadal jest zabezpieczona technologią WPA, użyj co najmniej 30-znakowego, pseudolosowego klucza — w jego wymyśleniu pomoże Ci generator dostępny pod adresem http://www.yellowpipe.com/yis/tools/WPA_key/generator.php.

Jedynym skutecznym sposobem zabezpieczenia sieci bezprzewodowej jest standard 802.11i WPA2. Standard IEEE 802.11i, tak jak pierwsza wersja WPA, może być używany w trybie Personal (ze współdzielonym kluczem) lub w połączeniu z serwerem RADIUS. Do szyfrowania przesyłanych danych używa on bazującego na algorytmie AES algorytmu CCMP ze 128-bitowym kluczem i 48-bitowym wektorem inicjującym. Ten ogólnie uważany za bezpieczny algorytm jest wykorzystywany również do automatycznego zarządzania kluczami.

Najpopularniejsze ataki na sieci WPA2 polegają na odgadywaniu współdzielonego klucza na podstawie podsłuchanych komunikatów uwierzytelniania klienta, czyli podatne na niego są wyłącznie sieci Wi-Fi chronione słabymi hasłami. Wymagania dotyczące hasła umożliwiającego w trybie PSK dostęp do sieci są takie same jak w przypadku technologii WPA, tzn. hasło może liczyć od 8 do 63 znaków ASCII, ale

żeby uzyskać wysoki poziom bezpieczeństwa, powinno składać się z co najmniej 30 przypadkowych znaków.

Sieci ad hoc

Sieci bezprzewodowe mogą być tworzone bezpośrednio pomiędzy komputerami wyposażonymi w karty bezprzewodowe. Ponieważ w sieciach ad hoc nie jest używany punkt dostępowy, możemy korzystać z nich w celu przesyłania danych pomiędzy komputerami, ale żeby połączyć się przez nie z internetem, jeden z połączonych komputerów musi udostępnić własne połączenie internetowe.

Żeby w systemie Windows 8 utworzyć sieć ad hoc, musimy skorzystać z rozwiązania firm trzecich (np. programu dostępnego pod adresem <http://www.connectify.me>) albo z narzędzia wiersza polecenia netsh:

1. Zastosuj kombinację klawiszy *Windows+X* i wybierz opcję *Wiersz polecenia (administrator)*.
2. Utwórz sieć bezprzewodową działającą w trybie ad hoc:

```
netsh wlan set hostednetwork mode=allow ssid=AdHoc key=P@ssw0rd
```
3. Uruchom na swoim komputerze punkt dostępowy do tej sieci:

```
netsh wlan start hostednetwork
```
4. Utworzone zostanie nowe połączenie sieciowe. Skonfiguruj je zgodnie ze swoimi potrzebami. Żeby na przykład udostępnić w sieci ad hoc połączenie internetowe:
 - a) Wyświetl okno *Centrum sieci i udostępniania*.
 - b) Kliknij odnośnik *Zmień ustawienia karty sieciowej*.
 - c) Wyświetl właściwości połączenia ad hoc.
 - d) Przejdź na zakładkę *Udostępnianie* i zezwól innym użytkownikom na łączenie się poprzez połączenie internetowe tego komputera.
 - e) Zatwierdź zmiany przyciskiem *OK*.

Protokół TCP/IP

TCP/IP (ang. *Transmission Control Protocol/Internet Protocol*) jest standardowym, rutowalnym protokołem, który obsługuje większość systemów operacyjnych. Protokół TCP/IP, będąc najczęściej używanym protokołem, jaki kiedykolwiek powstał, jest także używany przez największe na świecie sieci. Idealnym przykładem jest tu internet.

Każdy komputer pracujący w sieci musi mieć poprawnie zainstalowany i skonfigurowany protokół TCP/IP. Podstawowa konfiguracja obejmuje niepowtarzalny adres IP oraz maskę podsieci. Te dwa parametry są wystarczające, aby komputer mógł się porozumiewać z pozostałymi komputerami w sieci. Jednak w większości przypadków, aby uzyskać dostęp do wszystkich wymaganych usług sieciowych, potrzebna jest dodatkowa konfiguracja.

Automatyczne konfigurowanie protokołu TCP/IP

Serwer, który umożliwia automatyczną konfigurację protokołu TCP/IP, wykorzystywanego w prawie wszystkich sieciach, nazywa się serwerem DHCP (ang. *Dynamic Host Configuration Protocol*). Za jego uruchomienie i konfigurację odpowiada administrator sieci, jednak najczęstsze związane z tym serwerem problemy możesz rozwiązać samodzielnie.

Aby zdiagnozować problem:

1. Wyświetl okno *Centrum sieci i udostępniania*.
2. Kliknij odnośnik do aktywnego połączenia (w sieciach przewodowych jest to połączenie *Ethernet*, w sieciach Wi-Fi — połączenie *WiFi*).
3. Kliknij przycisk *Szczegóły*. Wyświetli się okno dialogowe zawierające szczegółowe informacje o konfiguracji połączenia sieciowego, w tym:
 - a) Adres karty sieciowej (adres MAC).
 - b) Informacje o tym, czy komputer jest skonfigurowany jako klient DHCP.
 - c) Adres IP protokołu w wersji 4.
 - d) Maska podsieci.
 - e) Adres bramy domyślnej.
 - f) Adresy serwerów DNS i WINS.
 - g) Informacje o konfiguracji wersji 6. protokołu IP.
4. Jeżeli komputer jest klientem DHCP, sprawdź, czy adres IP komputera nie należy do zakresu od 169.254.0.0 do 169.254.255.255 i czy maska podsieci nie jest ustawiona na 255.255.0.0. Jeżeli tak jest, to znaczy, że **komputer nie mógł nawiązać połączenia z serwerem DHCP i w rezultacie sam nadał sobie adres IP, wykorzystując technologię APIPA** (ang. *Automatic Private IP Addressing*).
5. Jeżeli adres IP został skonfigurowany, ale połączenie sieciowe nie działa, możliwe, że przez przypadek inny serwer DHCP wydzierżawił adres IP. W takim przypadku należy zrezygnować z dzierżawy tego adresu, a następnie zażądać nowej dzierżawy od odpowiedniego serwera DHCP. Można to zrobić:

- a) wyłączając i ponownie włączając połączenie;
- b) diagnozując to połączenie i akceptując znalezione przez Windows 8 rozwiązanie problemu;
- c) wykonując instrukcję `ipconfig/renew` w oknie wiersza polecenia działającym z uprawnieniami administratora.

Statyczne konfigurowanie protokołu TCP/IP

Jeżeli w jakiejś sieci nie działa serwer DHCP, będziesz musiał ręcznie skonfigurować protokół TCP/IP dla swojego połączenia. W tym celu:

1. Otwórz Centrum sieci i udostępniania i kliknij odnośnik do aktywnego połączenia.
2. Następnie kliknij przycisk *Właściwości*.
3. Wyświetli się okno właściwości wybranego połączenia. Pozwala ono dodawać, usuwać i konfigurować protokoły i usługi dla tego połączenia.
4. Zaznacz opcję *Protokół internetowy w wersji 4* i kliknij przycisk *Właściwości*.
5. Jeżeli jest to komputer stacjonarny, niepodłączony do sieci, w których działa serwer DHCP, zaznacz pole wyboru *Użyj następującego adresu IP* i wpisz podane przez administratora Twojej sieci:
 - a) adres IP Twojego komputera,
 - b) maskę podsieci,
 - c) adres bramy domyślnej (urządzenia, poprzez które możliwa jest komunikacja z innymi sieciami, np. z internetem),
 - d) adres przynajmniej jednego serwera DNS — serwery DNS zastępują w pełni kwalifikowane nazwy komputerów ich adresami IP i odwrotnie, umożliwiając posługiwanie się łatwymi do zapamiętania nazwami (np. *www.helion.pl*), a nie tylko adresami IP (np. *213.186.88.113*) komputerów, z którymi chcesz się połączyć.
6. Jeżeli jest to komputer przenośny, podłączany czasami do sieci, w których działa serwer DHCP, przejdź na zakładkę *Konfiguracja alternatywna* i wpisz podane przez administratora Twojej sieci dane dotyczące konfiguracji protokołu IP.

Stos nowej generacji protokołów TCP/IP

Zastosowany w systemie Windows 8 stos nowej generacji protokołów TCP/IP zawiera szereg funkcji i rozwiązań pozwalających skrócić czas operacji sieciowych, w tym:

1. Implementację standardów *RFC 2582* i *RFC 3782 The NewReno Modification to TCP's Fast Recovery Algorithm*, pozwalających nadawcy wysyłać więcej danych bez czekania na potwierdzenie ich odebrania przez odbiorcę.
2. Funkcję ograniczenia liczby ponownie przesyłanych pakietów za pomocą komunikatów SACK (ang. *Selective Acknowledgements*) oraz implementację opisanego w dokumencie *RFC 413* algorytmu *Forward RTO-Recovery (F-RTO): An Algorithm for Detecting Spurious Retransmission Timeouts with TCP and the Stream Control Transmission Protocol (SCTP)*.
3. Funkcję wykrywania niedostępności sąsiadów w ruchu IPv4 (ang. *Neighbour Unreachability Detection*). Ta funkcja protokołu IPv6 pozwala komputerom stale sprawdzać, czy sąsiednie węzły są dostępne, przez co można szybciej wykryć błędy i omijać je w sytuacji, gdy któryś z węzłów nagle stanie się niedostępny. Stos nowej generacji TCP/IP wspiera tę funkcję także dla ruchu IPv4 poprzez śledzenie stanu sąsiadów IPv4 i zapamiętywanie go w pamięci podręcznej routingu IPv4. Funkcja ta weryfikuje, czy sąsiedni węzeł jest dostępny, wymieniając z nim komunikaty protokołu ARP (ang. *Address Resolution Protocol*) REQUEST i REPLY, albo posiłkuje się w tym celu protokołami wyższych warstw.
4. Funkcję skalowania po stronie odbiorcy RSS (ang. *Receive Side Scaling*) — funkcja RSS pozwala efektywnie wykorzystać moc obliczeniową wszystkich dostępnych procesorów do przetwarzania odbieranych przez kartę sieciową pakietów.
5. Funkcję autodostrajania okna odbierania, pozwalającą dostosowywać rozmiar okna odbiorczego TCP (ilość danych, jaką odbiorca pozwala wysyłać nadawcy bez konieczności potwierdzenia ich odbioru) do bieżących warunków panujących w sieci. Rozmiar okna odbiorczego jest zwiększany w sieciach o przepustowości większej niż 5 Mb/s przy opóźnieniach RTT przekraczających 10 ms.
6. Funkcję CTCP (ang. *Compound TCP*), optymalizującą przepustowość po stronie nadawcy — w przypadku dużego okna odbiorczego TCP znacznie zwiększa ona wysyланą ilość danych, co w sieciach o dużej przepustowości i jednocześnie dużym opóźnieniu RTT pozwala nawet dwukrotnie skrócić czas przesyłania plików.

7. Funkcję testowania nieaktywnych bram, pozwalającą nie tylko wykrywać i omijać nieaktywne bramy (routery), ale również sprawdzić, czy nieaktywna brama nie zaczęła ponownie działać.
8. Funkcję wykrywania routerów PMTU działających jak czarne dziury — zdefiniowany w dokumencie RFC 1191 sposób wykrywania maksymalnego rozmiaru jednostek PMTU (ang. *Path Maximum Transmission Unit*) polega na wymianie komunikatów *Destination Unreachable-Fragmentation Needed* oraz *Don't Fragment (DF) Set* protokołu ICMP (ang. *Internet Control Message Protocol*) z routerami, przez które przesyłane są dane. Jeżeli jednak router lub znajdująca się po drodze zaporę sieciową blokują te komunikaty, a jakiś segment sieci ma mniejsze MTU (ang. *Maximum Transmission Unit*), przesłanie przez niego niepodzielonych pakietów jest niemożliwe, a nadawca nie jest o tym informowany. Funkcja wykrywania routerów PMTU działających jak czarne dziury przeprowadza ponowne transmisje dużych segmentów TCP i automatycznie dopasowuje PMTU danego połączenia, zamiast polegać na odbiorze komunikatów protokołu ICMP.
9. Funkcję dodatkowej kontroli przeciążenia ECN (ang. *Explicit Congestion Notification*) — jeżeli jakiś pakiet TCP zostanie utracony, nadawca uznaje, że przyczyną jest zatłoczenie danego segmentu sieci i zmniejsza tempo wysyłania pakietów. Gdy funkcja ECN zostanie włączona na komunikujących się ze sobą komputerach oraz znajdujących się pomiędzy nimi routerach, przeciążone routery będą odpowiednio oznaczać pakiety przed przekazaniem ich dalej. Odbiorca, otrzymując tak oznakowane pakiety, sam zażąda obniżenia tempa transmisji, aby rozładować tłok w sieci i zapobiec w ten sposób utracie przesyłanych pakietów.
10. Technologię odciążania (ang. *TCP Chimney Offload*), pozwalającą na przekazanie pracy związanej z przetwarzaniem odbieranych z sieci danych z procesora komputera do jego karty sieciowej. Włączenie tej opracowanej przez firmę Alacritech technologii odciążania procesora pozwala poprawić wydajność serwerów, których głównym ograniczeniem jest czas przetwarzania pakietów odbieranych z sieci.

Domyślna konfiguracja stosu nowej generacji protokołów TCP/IP została opracowana tak, aby zapewnić poprawne działanie systemu Windows 8. Nie oznacza to jednak, że jest to konfiguracja w każdym przypadku optymalna.

Żeby wyświetlić bieżącą konfigurację stosu nowej generacji protokołów TCP/IP:

1. Zastosuj kombinację klawiszy *Windows+X* i wybierz opcję *Wiersz polecenia (administrator)*.
2. Potwierdź posiadanie uprawnień administracyjnych lub wpisz hasło lokalnego administratora.

3. Wpisz i wykonaj poniższą instrukcję:

```
netsh interface tcp show global
Wykonywanie zapytania stanu aktywnego...
```

```
Parametry globalne TCP
```

```
-----
Stan skalowania odbioru : enabled
Stan odciążania (technologia Chimney) : automatic
Stan NetDMA : enabled
Bezpośredni dostęp do pamięci podręcznej (DCA) : disabled
Poziom autodostrajania okna odbierania : normal
Dostawca dodatkowej kontroli przeciążenia : none
Funkcja ECN : disabled
Sygnatury czasowe RFC 1323 : disabled
Początkowe RTO : 3000
Receive Segment Coalescing State : disabled
```

Odpowiednie opcje stosu nowej generacji protokołów TCP/IP można ustawić za pomocą instrukcji `netsh interface tcp set global`. Na przykład:

1. Żeby zmienić (zgodnie z poprawką KB929868) poziom autodostrajania okna odbierania, wykonaj poniższą instrukcję:

```
netsh interface tcp set global autotuninglevel=highlyrestricted
Ok.
```

2. Wykonanie poniższej instrukcji włączy technologię odciążania:

```
netsh int tcp set global chimney=enabled
Ok.
```

3. Natomiast wykonanie poniższej instrukcji spowoduje włączenie funkcji ECN (domyślnie wyłączonej, ponieważ korzystanie z niej wymaga odpowiedniego skonfigurowania urządzeń sieciowych):

```
netsh int tcp set global ecn=enabled
Ok.
```

Druga wersja protokołu SMB

Opracowany w latach 80. protokół SMB (ang. *Server Message Block*) do dziś jest używanym w większości sieci Windows protokołem zdalnego dostępu do plików. Tymczasem w ciągu ostatniego ćwierćwiecza infrastruktura sieciowa została całkowicie zmieniona:

1. Typowa przepustowość sieci lokalnych wzrosła z 10 Mb/s do 1 Gb/s (a więc stukrotnie) i w najbliższym czasie wzrośnie do 10 Gb/s.
2. Modemowe połączenia internetowe o przepustowości 64 Kb/s zostały zastąpione szerokopasmowymi połączeniami o szybkości 1 Mb/s.

3. Sieci lokalne coraz częściej łączone są w sieci rozległe, w których użytkownicy przesyłają pliki pomiędzy znacznie oddalonymi od siebie komputerami (np. pracownicy lokalnych oddziałów firmy pobierają dokumenty udostępnione przez serwer znajdujący się w centrali firmy). Przesłanie danych na duże odległości (np. pomiędzy miastami) wprowadza jednak znacznie większe opóźnienia niż przesłanie danych przez sieci lokalne.
4. Średnia liczba komputerów podłączonych do sieci Windows wzrosła z kilkunastu do kilkuset.
5. Pojawiły się i upowszechniły sieci bezprzewodowe charakteryzujące się większym ryzykiem utraty przesyłanych pakietów oraz możliwością automatycznego przełączania się komputera pomiędzy punktami dostępowymi AP (ang. *Access Point*).
6. We względnie bezpiecznych, liczących od kilkunastu do kilkudziesięciu komputerów sieciach lokalnych z lat 80. i 90. ryzyko ataku typu *man-in-the-middle* było niewielkie, a więc używane w nich protokoły (w tym pierwsza wersja protokołu SMB) nie zapewniały im ochrony przed takimi atakami².

Zastosowaną po raz pierwszy w systemie Windows Vista (w 2006 roku) drugą wersję protokołu SMB (SMB2) opracowano³ z myślą o:

1. **Zapewnieniu lepszej skalowalności** — obsługę coraz większych sieci Windows umożliwiło zwiększenie limitu jednocześnie podłączonych użytkowników i otwartych plików do 18 446 744 073 709 551 616 (2⁶⁴) i zwiększenie limitu udziałów do 4 294 967 296 (2³²).

² Atak typu *man-in-the-middle* na protokół SMB można przeprowadzić za pomocą dostępnego w sieci narzędzia SMB Relay lub modułu SMB Relay popularnej platformy metasploit. Przebieg ataku jest następujący:

1. Atakujący przekonuje ofiarę, żeby połączyła się z jego komputerem (np. udostępniając w sieci folder o nazwie *Zdjęcia szefa*).
2. Atakujący odbiera żądanie nawiązania sesji SMB i zamiast odpowiedzieć na nie komunikatem wezwania, odsyła odebrane żądanie do komputera ofiary.
3. Komputer ofiary standardowo reaguje na żądanie nawiązania połączenia i wysyła atakującemu komunikat wezwania.
4. Atakujący odsyła ofierze ten sam komunikat wezwania.
5. Komputer ofiary oblicza odpowiedź na otrzymane wezwanie (odebrane wezwanie jest identyczne z wysłanym) i wysyła je atakującemu.
6. Atakującemu wystarczy odesłać do komputera ofiary otrzymaną odpowiedź, żeby połączyć się z nim z uprawnieniami zalogowanego na tym komputerze użytkownika.

³ W przeciwieństwie do protokołu SMB protokół SMB2 został w całości opracowany przez firmę Microsoft i jest jej intelektualną własnością.

2. Poprawieniu wydajności, szczególnie w sieciach rozległych

— w 1-gigabitowych sieciach z opóźnieniem RTT wynoszącym 100 ms czas kopiowania plików jest ponad dwudziestokrotnie krótszy niż w przypadku protokołu SMB1. Tak duży wzrost wydajności osiągnięto dzięki:

- a) Zastąpieniu sekwencji synchronicznych komunikatów sterujących komunikatami asynchronicznymi. Ponieważ klient może jednocześnie wysłać do serwera wiele komunikatów i kontynuować operacje sieciowe bez czekania na kolejne odpowiedzi, wyeliminowało to opóźnienia występujące w sieciach o wysokim RTT.
- b) Możliwości jednoczesnego wysłania wielu komunikatów sterujących.
- c) Buforowaniu odpowiedzi serwera.
- d) Zastąpieniu skomplikowanych sekwencji komunikatów sterujących pojedynczymi komunikatami — na przykład zmiana nazwy udostępnionego w sieci pliku za pomocą protokołu SMB wymagała wysłania trzech komunikatów (CREATE w celu utworzenia pliku, SET_INFO w celu zmiany jego nazwy i CLOSE w celu zamknięcia pliku). Wykonanie tej samej operacji przy użyciu protokołu SMB2 wymaga wysłania tylko jednego komunikatu.
- e) Zwiększeniu rozmiarów pojedynczych pakietów, w których przesyłane są duże pliki — z 60 KB do 2 MB.
- f) Zmianie funkcji API Windows CopyFileEx() — w systemach Windows Vista SP1 i nowszych pozwala ona przysłać dane za pośrednictwem większych buforów oraz asynchronicznie wysyłać i odbierać dane bezpośrednio z sieci, bez ich wcześniejszego zapisywania na dysku. Efektem wszystkich wymienionych zmian jest nawet dwukrotne skrócenie⁴ czasu oczekiwania na wyniki typowych operacji sieciowych, takich jak przeglądanie udostępnionych w sieci udziałów.

3. Poprawie bezpieczeństwa — pakiety SMB2 są podpisywane nawet w przypadku, gdy nie zostanie to uzgodnione między klientem a serwerem. Do podpisywania pakietów używana jest kryptograficzna funkcja mieszania HMAC SHA-256, a nie przestarzała i niegwarantująca bezpieczeństwa funkcja MD5.

4. Zwiększeniu funkcjonalności przy jednoczesnym uproszczeniu listy komunikatów sterujących — lista komunikatów protokołu SMB2 została skrócona do 19 i w przeciwieństwie do protokołu SMB:

⁴ W 1-gigabitowych sieciach z opóźnieniem RTT wynoszącym 100 ms czas otwarcia w Eksploratorze plików udziału zawierającego 50 plików Excela skrócił się o połowę, z 4 do 2 sekund.

- a) Protokół SMB2 obsługuje utrzymywanie uchwytów do otwartych plików podczas chwilowego braku połączenia (taka sytuacja ma miejsce np. podczas przełączania się komputera z jednego punktu dostępowego sieci bezprzewodowej do innego) — w rezultacie przełączenie jest niewidoczne dla użytkowników i nie wymaga np. wznowiania operacji kopiowania plików.
- b) SMB2 w pełni obsługuje dowiązania symboliczne — wprowadzone w systemie Windows Vista dowiązania symboliczne są obiektami systemu plików NTFS wskazującymi na inne, zapisane na dyskach NTFS obiekty, takie jak pliki czy foldery. W przeciwieństwie do skrótów (plików *.lnk*) dowiązania symboliczne są elementem systemu plików NTFS i są właściwie interpretowane przez wszystkie aplikacje (a nie tylko przez powłokę systemu Windows). Żeby przekierowanie do innego pliku było poprawne i nie narażało bezpieczeństwa systemu, musi ono być przeprowadzone po stronie komputera klienckiego, a nie serwera udostępniającego pliki.

Druga wersja protokołu SMB jest automatycznie używana podczas wymiany danych z systemami Windows Vista i nowszymi.

Grupa domowa

Grupa domowa ułatwia współdzielenie zasobów komputera w zaufanych sieciach domowych. Grupa domowa spełnia trzy funkcje:

1. Pozwala identyfikować komputery podłączone do sieci domowej.
2. Umożliwia wyselekcjonowanie zasobów komputera udostępnianych innym użytkownikom grupy domowej.
3. Umożliwia przeglądanie udostępnionych w grupie domowej zasobów innych zaufanych komputerów i korzystanie z nich.

Żeby utworzyć grupę domową lub połączyć się z już istniejącą grupą domową:

1. Zastosuj kombinację klawiszy *Windows+I*, a następnie kliknij przycisk *Zmień ustawienia*.
2. Wybierz sekcję *Grupa domowa*.
3. Jeżeli urządzenie będzie podłączone do sieci, w której istnieje grupa domowa, zostanie ona znaleziona, a informacje o użytkowniku, który ją utworzył,

wraz z nazwą jego urządzenia wyświetlą się w prawej części ekranu (jeżeli komputer był wcześniej podłączony do tej grupy domowej, wyświetlone będzie również chroniące ją hasło).

- a) W takim wypadku wpisz (uwzględniając wielkość liter) podane Ci przez tę osobę hasło grupy domowej i kliknij *Przyłącz*.
 - b) Wyświetli się lista zasobów (bibliotek oraz drukarek), które możesz udostępnić innym użytkownikom grupy domowej.
 - c) Jeżeli w przyszłości będziesz chciał opuścić grupę domową, wystarczy raz jeszcze wyświetlić listę jej ustawień, przewinąć ekran w dół i wybrać opcję *Opuść*.
- 4.** Jeżeli sieć, do której urządzenie jest podłączone, określono jako prywatną, ale grupa domowa nie została w niej znaleziona, dostępna będzie opcja *Utwórz grupę domową* — wybierz ją.
- a) Wybierz zasoby, które będą udostępniane w grupie domowej — domyślnie udostępniane są pliki multimedialne i drukarki.
 - b) Przewiń ekran w dół i zapisz hasło grupy domowej — to hasło będzie potrzebne do podłączenia do grupy domowej innych komputerów z systemem Windows 8 lub 7.

Praca w sieci

Po skonfigurowaniu połączenia sieciowego możesz rozpocząć pracę w sieci — Windows 8 jest sieciowym systemem operacyjnym, co oznacza, że nie wymaga on instalowania dodatkowego oprogramowania. Do najważniejszych zalet sieci komputerowych należą: możliwość wymiany danych (np. poprzez gry sieciowe), udostępnianie innym zasobów naszego komputera (takich jak pliki, foldery czy drukarki) i korzystanie z udostępnionych zasobów innych komputerów.

Korzystanie z zasobów udostępnionych w sieci

Praca w grupie domowej różni się od pracy w sieci lokalnej głównie tym, że wybrane biblioteki i drukarki są automatycznie dostępne na wszystkich komputerach grupy roboczej, natomiast żeby z nich skorzystać w sieci lokalnej, trzeba znać nazwy i hasła użytkowników komputerów, na których są one udostępnione. W obu przypadkach skorzystanie z udostępnionego przez dany komputer zasobu (np. drukarki czy połączenia internetowego) jest możliwe tylko wtedy, gdy ten komputer jest włączony.

Wyszukiwanie komputerów i udostępnionych przez nie zasobów

Eksplorator plików umożliwia nie tylko pracę z lokalnymi plikami czy folderami, ale również udostępnianie zasobów komputera oraz korzystanie z zasobów sieciowych. Na przykład w Eksploratorze plików są wyświetlane wszystkie podłączone do sieci komputery, urządzenia i drukarki. Możliwa jest też bezpośrednia interakcja z wybranymi urządzeniami — na przykład sterowanie odtwarzaniem muzyki.

Wykonaj poniższe czynności, żeby przejrzeć zasoby sieci lokalnej:

1. Uruchom Eksplorator plików.
2. Wybierz opcję *Sieć* lub *Grupa domowa* — można to zrobić:
 - a) wpisując lub wybierając tę opcję w pasku adresu,
 - b) klikając ją w oknie nawigacji.
3. W głównym oknie Eksploratora plików wyświetlą się komputery i urządzenia podłączone do grupy domowej lub sieci lokalnej.
4. Żeby zobaczyć udostępnione przez wybrany komputer zasoby (drukarki, pliki i foldery), wystarczy dwukrotnie kliknąć jego ikonę:
 - a) Jeżeli wybrany komputer należy do grupy domowej, zobaczysz listę jej użytkowników i bibliotek udostępnionych przez nich na poszczególnych komputerach.
 - b) Jeżeli wybrany komputer będzie należał do sieci lokalnej, wyświetli się okno z pytaniem o nazwę i hasło uprawnionego użytkownika.
W takim przypadku należy wpisać pełną nazwę użytkownika (nazwę komputera lub domeny, oddzieloną ukośnikiem od nazwy użytkownika, np. *kompJacka\Marcin*), **który ma odpowiednie uprawnienia na zdalnym komputerze**.
5. Jeżeli chcesz zobaczyć dodatkowe informacje na temat udziału, ustaw na jego nazwie kursor myszy. Po kliknięciu nazwy udziału zobaczysz jego zawartość — dalsza praca z zasobami zdalnego komputera jest taka sama jak z folderami, plikami i drukarkami lokalnego komputera.

Mapowanie dysków sieciowych

W przypadku regularnego korzystania z udostępnionego zasobu wygodniejsze będzie podłączenie go (mapowanie) jako dysku sieciowego. Dzięki temu będziesz mógł odwoływać się do zasobu zdalnego komputera jak do lokalnego dysku. Dysk sieciowy można podłączyć na co najmniej trzy sposoby.

1. Jeżeli znasz nazwę komputera, który udostępnił interesujący Cię folder:

- a)** Zastosuj kombinację klawiszy *Windows+R*.
- b)** W polu *Otwórz* wpisz nazwę tego komputera poprzedzoną dwoma ukośnikami (nazwy komputerów podłączonych do sieci lokalnej, czyli nazwy NetBIOS, zaczynają się zawsze od dwóch ukośników).
- c)** Naciśnij klawisz *Enter* — w głównym oknie Eksploratora plików wyświetlą się udostępnione na tym komputerze udziały.
- d)** Kliknij interesujący Cię udział prawym przyciskiem myszy i z menu podręcznego wybierz *Mapuj dysk sieciowy*.
- e)** Wybierz literę dysku, na który zostanie zamapowany zasób. Jeżeli chcesz, aby przy następnym logowaniu automatycznie był podłączany ten dysk sieciowy, zaznacz pole wyboru *Połącz ponownie przy logowaniu*. Gdy aktualnie zalogowany użytkownik nie posiada odpowiednich uprawnień, możesz skorzystać z opcji *Połącz, używając innych poświadczeń*, co spowoduje wyświetlenie okna, w którym będziesz musiał wpisać nazwę użytkownika posiadającego uprawnienia do udziału oraz jego hasło.
- f)** Kliknij *Zakończ*. W sekcji *Komputer* okna nawigacji Eksploratora plików zostanie podłączony dysk sieciowy, dostępny tak jak inne dyski. Aby odłączyć dysk sieciowy, kliknij go prawym przyciskiem myszy i z menu podręcznego wybierz *Odłącz*.

2. Jeżeli nie znasz nazwy komputera, który udostępnił interesujący Cię folder:

- a)** Uruchom Eksplorator plików.
- b)** W oknie nawigacji zaznacz *Sieć* lub *Grupa domowa* — w głównym oknie Eksploratora plików wyświetlą się komputery należące do sieci lub grupy domowej.
- c)** Dwukrotnie kliknij ikonę właściwego komputera.
- d)** Po wyświetleniu udziałów wybranego komputera postępuj w sposób opisany w punkcie 1.

3. Z wiersza polecenia:

- a)** Uruchom wiersz polecenia.
- b)** Wyświetl dostępne w sieci komputery:

```
net view  
Nazwa serwera Uwaga
```

```
-----  
-----  
\\GONZALES  
\\RUNNER  
Polecenie zostało wykonane pomyślnie.
```

- c) Wyświetl udziały udostępnione przez wybrany komputer:

```
C:\Users\Marcin>net view \\runner  
Zasoby udostępnione na \\runner
```

```
Nazwa udziału Typ Używany jako Komentarz
```

```
-----  
-----  
HP Officejet K7100 series Wydruk HP Officejet K7100 series  
Tmp Dysk  
Users Dysk  
Polecenie zostało wykonane pomyślnie.
```

- d) Podłącz wybrany udział jako dysk sieciowy:

```
C:\Users\Marcin>net use x: \\runner\tmp  
Polecenie zostało wykonane pomyślnie.
```

Udostępnianie zasobów komputera

W systemie Windows 8 udostępnianie zasobów naszego komputera jest równie łatwe, jak korzystanie z udostępnionych zasobów innych komputerów:

1. Jeżeli komputer należy do grupy domowej, drukarki i publiczne biblioteki są automatycznie udostępniane.
2. Kreator udostępniania wyświetla informacje o wszystkich osobach, które mają konta na Twoim komputerze, i udziela prawa dostępu tylko tym użytkownikom, którym dany zasób chcesz udostępnić. Umożliwia on nawet automatyczne wysłanie wiadomości e-mail z łączem do udostępnionego pliku lub folderu, aby powiadomić osoby o udostępnionych udziałach.
3. Udostępniając bibliotekę, automatycznie udostępnisz zawartość wszystkich należących do niej folderów.

Udostępnianie bibliotek i folderów

Aby udostępnić innym użytkownikom sieci zasoby Twojego komputera:

1. Uruchom Eksploratora plików i znajdź folder lub bibliotekę, które chcesz udostępnić innym użytkownikom sieci lokalnej lub grupy domowej.
2. Albo zaznacz udostępniany folder lub bibliotekę, przejdź do sekcji wstążki *Udostępnianie* i kliknij nazwę konta użytkownika, któremu chcesz ten udział udostępnić.
3. Albo kliknij prawym przyciskiem myszy nazwę tej biblioteki lub folderu i z menu podręcznego wybierz opcję *Udostępnij*:

- a) Jeżeli chcesz zezwolić członkom grupy domowej na odczytywanie (w tym kopiowanie) znajdujących się w tym udziale plików i folderów, wybierz *Grupa domowa (wyświetlanie)*.
- b) Żeby zezwolić członkom grupy domowej na odczytywanie i modyfikowanie znajdujących się w tym udziale plików i folderów, wybierz *Grupa domowa (wyświetlanie i edycja)*.
- c) Jeżeli chcesz wybranemu użytkownikowi (ta osoba musi mieć konto na Twoim komputerze) zezwolić na dostęp do zasobu, kliknij nazwę konta tego użytkownika albo wybierz opcję *Określone osoby*, a następnie wskaż konto użytkownika, który będzie mógł korzystać z zasobu poprzez sieć, i nadaj mu odpowiedni poziom dostępu (odczyt lub odczyt i zapis).

Foldery publiczne

Innym sposobem umożliwiającym użytkownikom sieci korzystanie z Twoich plików i folderów jest skopiowanie ich do domyślnie udostępnianych folderów publicznych.

1. Uruchom Eksplorator plików i skopiuj folder lub plik, który chcesz udostępnić, do folderu *Użytkownicy\Publiczne* (oryginalną nazwą tego folderu jest *Users\Public* — i taką nazwą powinni posługiwać się użytkownicy sieci lokalnej, tylko Eksplorator plików wyświetla spolszczoną nazwę tego folderu).

Szybkim sposobem wyświetlenia folderu publicznego jest wpisanie w wierszu polecenia start `%public%`.

2. Zaznacz dowolny plik lub podfolder. W oknie szczegółów wyświetli się informacja o jego udostępnieniu.

Modyfikowanie uprawnień do udostępnianych zasobów

Wyświetlając właściwości udostępnianego folderu, będziesz mógł precyzyjnie określić zakres uprawnień dla korzystających z niego poszczególnych użytkowników, ograniczyć liczbę jednocześnie połączonych z nim użytkowników czy podać opis udziału.

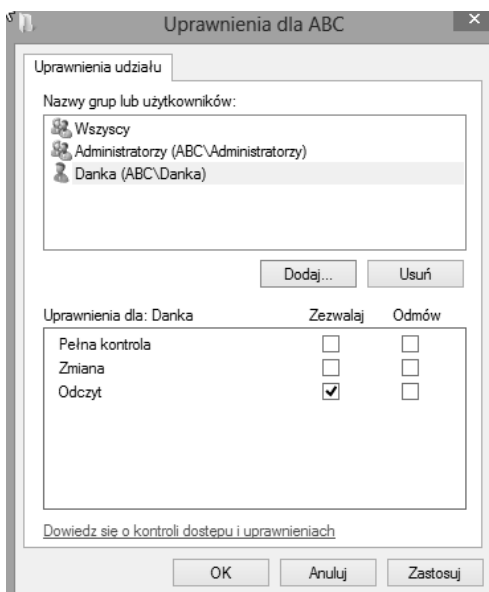
W tym celu:

1. Uruchom Eksplorator plików i znajdź udostępniany folder.
2. Kliknij go prawym przyciskiem myszy i wybierz opcję *Właściwości*.

3. Przejdź do zakładki *Udostępnianie*.
4. Kliknij przycisk *Udostępnianie zaawansowane*.
5. Gdy potwierdzisz posiadanie uprawnień administracyjnych, wyświetli się okno udostępniania, pozwalające na ustalenie, czy:
 - a) folder będzie udostępniany;
 - b) zostanie zmieniona nazwa udziału (domyślnie jest taka sama jak nazwa udostępnianego folderu);
 - c) zostaną wprowadzone dodatkowe nazwy — aliasy — udziału (ten sam folder może być równocześnie udostępniony pod różnymi nazwami);
 - d) będzie określona maksymalna liczba użytkowników jednocześnie korzystających z udziału (system Windows 8 dopuszcza maksymalnie 20 jednoczesnych sesji);
 - e) w sieci będzie widoczny komentarz (komentarze ułatwiają użytkownikom znalezienie w sieci interesujących ich udziałów);
 - f) zostaną określone zasady buforowania danych;
 - g) zostaną skonfigurowane szczegółowe uprawnienia do udziału.
6. Kliknij przycisk *Uprawnienia* — będziesz mógł dodać nazwy grup i użytkowników, którym chcesz nadać lub odebrać odpowiednie uprawnienia do udziału (rysunek 6.4).

Rysunek 6.4.

Uprawnienia udziałów różnią się od opisanych w poprzednim rozdziale uprawnień NTFS i mogą być nadawane również do folderów znajdujących się na dyskach FAT

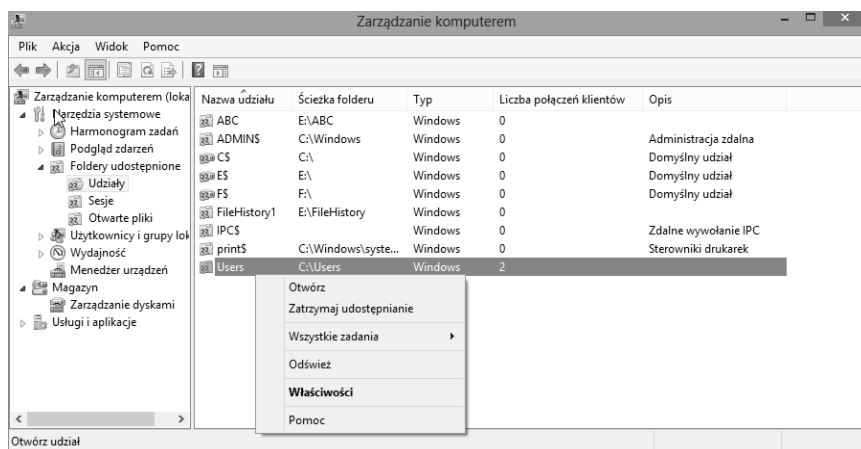
Można nadać tylko trzy uprawnienia do udziału: *Pełna kontrola*, *Zmiana* oraz *Odczyt*. Jeżeli udostępniany folder znajduje się na dysku NTFS, a użytkownik łączy się z nim przez sieć, Windows 8 sprawdzi zarówno uprawnienia do udziału, jak i uprawnienia NTFS, a wynikowe uprawnienia będą odpowiadać bardziej restrykcyjnym uprawnieniom. Na przykład osoba, która miała nadane uprawnienia NTFS *Pełna kontrola* i uprawnienia odczytu do udziału, będzie mogła tylko odczytać udostępnione pliki.

Kontrolowanie udziałów i sesji

Konsola administracyjna Foldery udostępnione pozwala monitorować i kontrolować zdalnych użytkowników Twojego komputera. Żeby ją uruchomić:

1. Zastosuj kombinację klawiszy *Windows+X* i wybierz opcję *Zarządzanie komputerem*. Wyświetli się konsola administracyjna *Zarządzanie komputerem* — rozwiń zarejestrowaną w niej konsolę *Foldery udostępnione*. Innym sposobem jest wpisanie na ekranie startowym `fsmgmt.msc` i uruchomienie znalezionej aplikacji.
2. Zaznacz sekcję *Udziały* — w głównym oknie konsoli wyświetlą się wszystkie udziały udostępnione na komputerze.
3. Żeby skonfigurować udział, dwukrotnie kliknij jego nazwę lewym przyciskiem myszy. Zwróć uwagę, że udziały administracyjne (udziały, których nazwa kończy się znakiem \$) nie mogą być konfigurowane i nie można na trwałe zatrzymać ich udostępniania⁵.
4. Żeby zobaczyć, kto w tym momencie przegląda zasoby Twojego komputera, kliknij *Sesje*. Wskazane sesje będziesz mógł natychmiast zakończyć.
5. Zaznacz sekcję *Pliki* — w głównym oknie konsoli wyświetlą się informacje na temat plików wykorzystywanych przez użytkowników innych komputerów (rysunek 6.5).

⁵ Po zatrzymaniu ich udostępniania zostaną one ponownie automatycznie udostępnione po kolejnym uruchomieniu komputera.

Rysunek 6.5.

Konsola Foldery udostępnione pozwala zarządzać nie tylko udziałami, ale również sesjami, a nawet pojedynczymi plikami otwartymi w ramach tych sesji

DirectAccess

Funkcja DA (ang. *DirectAccess*) umożliwia pracownikom korzystanie z zasobów sieci firmowych poprzez internet, a więc niezależnie od tego, gdzie się akurat znajdują. Niestety, skorzystanie z niej wymaga serwera Windows 2008 R2 lub nowszego oraz edycji Windows 8 Enterprise.

Mechanizm działania

W przeciwieństwie do połączeń wirtualnych sieci prywatnych połączenia DA nie wymagają od użytkownika żadnej dodatkowej konfiguracji czy zestawiania osobnych połączeń z siecią firmową i pozwalają na pełne korzystanie ze wszystkich zasobów udostępnionych w sieci firmowej, takich jak serwery poczty, drukarki czy udziały sieciowe⁶.

Bezpieczeństwo połączeń DA gwarantuje zastosowany w tej funkcji bezpieczny protokół internetowy (IPSec) — klient DA wysyła dane poprzez tunele IPSec (wszystkie dane przesyłane tunelami IPSec są szyfrowane protokołem ESP) do serwera dostępowego firmy:

⁶ Administrator sieci może określić, które zasoby i programy będą dostępne dla poszczególnych użytkowników łączących się poprzez połączenia DA.

1. Pierwszy tunel jest tworzony na podstawie certyfikatu komputera klienckiego i umożliwia bezpieczne przesłanie do firmowego kontrolera domeny danych uwierzytelniających użytkownika.
2. Drugi tunel dodatkowo wykorzystuje bilet Kerberos użytkownika i jest używany po jego zalogowaniu się do domeny AD w celu uzyskania dostępu do zasobów sieci firmowej.

Funkcja DA do połączenia komputerów klienckich z siecią firmową używa szóstej wersji protokołu IP. Ponieważ IPv6 wciąż nie jest obsługiwany przez większość (z wyjątkiem Chin) dostawców internetowych, połączenie DA może być zestawione poprzez IPv4 dzięki zastosowaniu technologii tunelowania ruchu IPv6, takich jak Teredo, 6to4 czy ISATAP (ang. *Intra Site Automatic Tunnel Addressing Protocol*).

Jedną z głównych zalet funkcji DA jest jej odseparowanie od połączenia internetowego — zasoby znajdujące się w sieci firmowej są dostępne poprzez bezpieczny tunel, natomiast zasoby internetu poprzez połączenie internetowe. Określenie, czy dany zasób jest zasobem firmowym, umożliwia NRPT (ang. *Name Resolution Policy Table*) — po zapisaniu w tabeli NRPT nazwy domeny (np. *firma.foo.pl*) i adresu serwera DNS, który odpowiada za tę domenę, wszystkie żądania adresowane do komputerów, które należą do wskazanej domeny, są przesyłane przez bezpieczny tunel, a nie przez połączenie internetowe.

Konfiguracja

Uruchomienie funkcji DA wymaga:

1. domeny Active Directory;
2. przynajmniej jednego serwera Windows 2008 R2 lub nowszego, pełniącego funkcję kontrolera domeny i wyposażonego w minimum dwie karty sieciowe;
3. uruchomienia i skonfigurowania infrastruktury klucza publicznego (klienty DA muszą potwierdzać swoją tożsamość certyfikatami);
4. odblokowania na zaporach sieci firmowej protokołów:
 - a) IPv6 oraz IP 41,
 - b) Teredo (portu UDP 3544),
 - c) ICMPv6.

5. jeżeli klienci DA mają mieć dostęp do serwerów sieci firmowej używających wyłącznie czwartej wersji protokołu IP, należy uruchomić i skonfigurować urządzenie NAT-PT (ang. *Network Address Translation — Protocol Translation*).

Instalacja DA jest prawie całkowicie automatyczna — należy uruchomić dodaną konsolę administracyjną *Direct Access Management*, zaznaczyć pozycję *Direct Access* i kliknąć przycisk *Setup*.

BranchCache

Dostępna w edycji Enterprise funkcja BC (ang. *BranchCache*) rozwiązuje problem wolnego przesyłania danych pomiędzy centralną siecią firmową a lokalnymi sieciami oddziałów firmy poprzez buforowanie raz przesłanych plików. Zbuforowane pliki mogą być przechowywane na wydzielonym serwerze Windows Server 2008 R2 lub nowszym albo na komputerach klienckich — w tym przypadku każdy z komputerów przechowuje inne, zbuforowane pliki. Zanim komputer z systemem Windows 8 pobierze plik ze zdalnego (centralnego) serwera, sprawdza, czy nie jest dostępna jego zbuforowana kopia; jeżeli tak, pobiera lokalną kopię pliku. Dzięki czemu operacja jest wykonywana kilkukrotnie szybciej, a wolne łącza pomiędzy oddziałami firmy nie są obciążane wielokrotnym przesyłaniem tych samych plików.

Zbuforowane kopie plików są szyfrowane, dzięki czemu użytkownik, który nie ma uprawnień do ich pobrania z serwera, nie będzie również mógł pobrać ich zbuforowanych kopii.

Mechanizm działania

Zanim będzie można pobrać zbuforowany plik, komputer musi pobrać z serwera udostępniającego oryginał pliku jego cyfrową sygnaturę. Ta sygnatura pozwala:

1. sprawdzić, czy dany plik został zbuforowany i jest dostępny w sieci lokalnej;
2. sprawdzić, czy zbuforowana kopia pliku jest taka sama jak jego oryginał (jeżeli pliki będą różne, ich sygnatury również będą inne);
3. odszyfrować zbuforowaną kopię pliku (sygnatura pliku zawiera również pozwalający go odszyfrować klucz).

Po włączeniu funkcji BC w trybie rozproszonego buforowania przetwarzanie żądania pobrania pliku ze zdalnego serwera przebiega następująco:

1. Użytkownik pobiera plik z serwera centralnego.
2. Kolejny użytkownik, który chce pobrać ten sam plik, pobiera z serwera centralnego tylko jego sygnaturę.
3. Pobrana sygnatura zawiera informację o komputerze, który pobrał oryginalny plik. Na tej podstawie plik zostaje pobrany z komputera pierwszego użytkownika.
4. Gdy lokalna kopia pliku nie zostanie znaleziona, plik będzie pobrany z serwera centralnego.

Realizacja takiego samego żądania pobrania pliku po włączeniu BC w trybie z serwerem Windows wygląda następująco:

1. Użytkownik pobiera plik z serwera centralnego.
2. Lokalny serwer Windows pobiera kopię pliku z komputera użytkownika.
3. Kolejny użytkownik, który chce pobrać ten sam plik, pobiera z serwera centralnego tylko jego sygnaturę.
4. Pobrana sygnatura zawiera informację o lokalnym serwerze Windows, który przechowuje kopię pliku. Na tej podstawie plik zostaje pobrany z lokalnego serwera.
5. Gdy lokalna kopia pliku nie zostanie znaleziona, plik będzie pobrany z serwera centralnego.

Tryb z serwerem Windows zwiększa prawdopodobieństwo pobrania lokalnej kopii pliku — w przeciwieństwie do stacji roboczych serwery są z reguły dostępne 24 godziny na dobę. Funkcję lokalnego bufora plików można łączyć z innymi funkcjami i rolami, a więc ten tryb nie wymaga zainstalowania w oddziałach firmy dodatkowego serwera Windows.

Konfiguracja

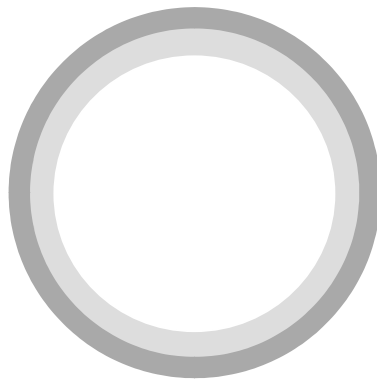
Domyślnie funkcja BC jest wyłączona.

1. Żeby ją włączyć po stronie komputerów klienckich, uruchom konsolę administracyjną Edytor zasad grupy (na przykład wpisując `gpedit.msc` w polu wyszukiwania i uruchamiając znaleziony program).

2. Rozwiń sekcję *Konfiguracja komputera/Szablony administracyjne/Sieć/Usługa BranchCache*.
3. Zasada *Włącz usługę BranchCache* pozwala włączyć omawianą funkcję.
4. Zasada *Ustaw tryb Rozproszona pamięć podręczna usługi BranchCache* pozwala włączyć buforowanie plików w trybie rozproszonym.
5. Zasada *Ustaw tryb Hostowana pamięć podręczna usługi BranchCache* pozwala włączyć buforowanie plików w trybie z lokalnym serwerem Windows i podać w pełni kwalifikowaną nazwę tego serwera.
6. Zasada *Konfiguruj usługę BranchCache dla plików sieciowych* pozwala określić opóźnienie łącza (w milisekundach), po którego przekroczeniu pliki będą buforowane.
7. Zasada *Ustaw procent wolnego miejsca na dysku używany przez pamięć podręczną komputera klienckiego* pozwala określić procent miejsca na dysku, które może być zajęte przez buforowane pliki.

Dodatkowo należy zezwolić komputerom klienckim na odbieranie pakietów protokołów HTTP i WS-Discovery (w trybie z lokalnym serwerem Windows pakiety protokołu WS-Discovery nie są używane). W tym celu:

1. Uruchom konsolę administracyjną Edytor zasad grupy.
2. Rozwiń sekcję *Konfiguracja komputera/Ustawienia systemu Windows/Ustawienia zabezpieczeń/Zapora systemu Windows z zabezpieczeniami zaawansowanymi*.
3. Kliknij prawym przyciskiem myszy *Reguły przychodzące* i wybierz z menu kontekstowego *Nowa reguła*. Uruchomi się kreator nowych reguł:
 - a) Jako typ reguły wybierz *Port*.
 - b) Wybierz protokół *TCP* i wpisz 80 w polu *Określone porty lokalne*.
 - c) Jako akcję wybierz *Zezwalaj na połączenie*.
 - d) Funkcja BC wykorzystywana jest przede wszystkim w sieciach firmowych, a więc odpowiadając na kolejne pytanie kreatora, usuń zaznaczenie pól *Prywatny* i *Publiczny*.
 - e) Podaj nazwę reguły (np. *Przychodzące http*) i zakończ działanie kreatora.
4. W taki sam sposób utwórz regułę *Przychodzące WS-Discovery*, zezwalającą na odbieranie pakietów protokołu UDP wysyłanych do portu 3702.

SKOROWIDZ

A

ACE, Access Control
 Entries, 164
adres
 IP, 232
 URI, 231
 URL, 230
akceleratorzy, 244
aktualizacja, 33, 275
 do Windows 8, 34
 zabezpieczeń, 274, 310
 automatyczna, 272
aktywacja MAK, 44
 pojedynczej kopii, 44
 systemu, 43
anulowanie drukowania,
 152
AP, Access Point, 214
aplikacje
 i procesy, 268
 podpisane, 70
 Windows 8, 65
architektura
 64-bitowa, 16
 klient-serwer, 230
ASLR, Address Space Layout
 Randomization, 249

atak
 typu man-in-the-middle,
 214
 XSS, 251, 253
autentyczność danych, 327
autodostrajanie okna
 odbierania, 211
automatyczne
 generowanie reguł, 338
 logowanie, 180
 pobieranie
 sterowników, 136
 poprawianie błędów,
 111
 rozwiązywanie
 problemów, 291
autoryzacja, 164
przeglądarki, 249
 sieci, 207, 215
 sieci Wi-Fi, 205
 systemu, 309
bezpieczny tunel, 225
biblioteka, 84, 86
 obrazów, 86
 własna, 87
 predefiniowana, 85
BitLocker, 326, 327
BitLockerToGo, 326
blokowanie
 komputera, 50
 pobierania, 254
błędy dysków, 286
BranchCache, 226
buforowanie plików, 226

B

BC, BranchCache, 226
BCD, Boot Configuration
 Data, 298
bezpieczeństwo, 166, 308,
 Patrz także granice
 bezpieczeństwa
 hasła, 185
 połączeń DA, 224

C

CAS, Code Access Security,
 313
centrum
 akcji, 272, 314
 pomocy, 95
 sieci i udostępniania,
 200
certyfikat, 250

CTCP, Compound TCP, 211
 czas aktywacji, 43
 czas przechowywania
 kopii, 88
 częstotliwość
 wykonywania kopii, 88

D

DA, DirectAccess, 224
 DACL, Discretionary Access
 Control List, 164
 dane BCD, 298
 defragmentacja, 286
 DEP, Data Execution
 Prevention, 17, 117, 249
 diagnostyka połączeń
 sieciowych, 301
 DirectAccess, 224
 DISM, Deployment Image
 Servicing and
 Management, 26
 DNS, Domain Name
 Services, 232
 dodatkowe systemy
 operacyjne, 29
 dokument RFC, 230
 domeny, 233
 domyślny rozmiar alokacji,
 79
 dostęp do
 drukarki, 150
 przełączników, 205
 dowiązania symboliczne,
 127
 drukarka
 anulowanie
 drukowania, 152
 domyślna, 149
 instalacja, 146
 kolejność drukowania,
 153
 konfiguracja, 148
 kontrola dostępu, 150
 udostępnianie, 149
 wstrzymywanie
 drukowania, 152
 zarządzanie
 drukowaniem, 153,
 155
 drukarki, 133, 146
 lokalne, 147
 sieciowe, 148

drukowanie, 151
 dysk
 resetowania hasła, 185
 dyski, 78
 dynamiczne, 141
 GPT, 138
 MBR, 138
 SAN, 327
 SkyDrive, 144
 twarde, 14, 137, 285
 wirtualne30, 143
 zewnętrzne, 80
 działanie mechanizmu
 WAT, 43
 dzienniki zdarzeń, 282, 291

E

ECN, Explicit Congestion
 Notification, 212
 efekty wizualne, 116
 ekran, 14, 112
 blokowania, 49, 100
 startowy, 55–58, 100
 eksplorator plików, 75
 EPT, Extended Page
 Tables, 15

F

falszywe okna dialogowe,
 317
 fałszywy kursor myszy,
 317
 FC, Fibre Channel, 327
 filtr
 SmartScreen, 250, 253,
 308
 XSS, 249, 251
 filtrowanie
 dokumentów, 92
 plików i folderów, 82
 filtry wyszukiwania, 94
 firma VeriSign, 233
 Flash Player, 232
 flirt SmartScreen, 254
 foldery
 publiczne, 221
 specjalne, 85
 format
 VHD, 144
 VHDX, 144

formatowanie dysku, 79
 FTP, File Transfer Protocol,
 235
 funkcja
 BC, 226
 BitLocker, 80, 328
 funkcja CTCP, 211
 DEP, 17
 mieszająca MD, 190
 PatchGuard, 17
 RSS, 211
 wysyłania nagłówków,
 250
 funkcjonalność
 przeglądarki, 242
 FVEK, Full Volume
 Encryption Key, 328

G

gesty, 173
 GPT, GUID Partition Table,
 138
 granice bezpieczeństwa,
 309
 komputer, 311
 mechanizm CAS, 313
 sesja użytkownika, 312
 system operacyjny, 311
 wirtualna maszyna
 Javy, 314
 grupa
 domowa, 216
 WSZYSTKIE PAKIETY
 APLIKACJI, 151
 grupy kafelków, 59
 grupy użytkowników, 167

H

harmonogram zadań, 283
 hasła, 49, 184
 dysk resetowania, 185
 łamanie, 190
 resetowanie, 187
 szyfrowanie, 190
 zmiana, 187
 hibernacja, 52
 historia
 aplikacji, 269
 plików, 87
 HTTPS, Secure HTTP, 232

I

identyfikacja
kopii, 44
serwerów WWW, 250
identyfikator SID, 164
ikony pulpitu, 104
indeks wydajności, 113
informacje o
systemie, 266
zasobach, 77
inicjalizacja dysku, 139
inspekcja użytkowników,
324
instalacja, 21, 31
aplikacji, 69
DA, 226
na dysku USB, 31
na dysku wirtualnym,
29
na nowym komputerze,
21
z folderu, 24
z obrazu ISO, 24
interfejs, 55
iSCSI, 327
klasyczny, 70
typograficzny, 47
użytkownika, 99
Internet Explorer 10
akceleratory, 244
bezpieczeństwo, 248
filtr XSS, 251
funkcjonalność, 242
kanały RSS, 246
karty, 243
konfiguracja, 257
pasek adresu, 242
pasek ulubionych, 245
prywatność, 256
wydajność, 242
zapisywanie stron, 247
IRC, Internet Relay Chat,
236

K

kafelki, 59
kanały informacyjne, 246
karta graficzna, 14
karty inteligentne, 160
kategorie zdarzeń, 325

klasyczny pulpit, 56
klient poczty
elektronicznej, 259
klucz
EFS, 335
SRK, 328
szyfrowania dysku
FVEK, 328
VMK, 328
WEP, 205
kod aktywacyjny, 44
kod PIN, 174
kolejny system operacyjny,
27
kompatybilność, 20
kompozycje, 102
kompresowanie plików
i folderów, 84
komputer zdalny, 93
komunikatory
internetowe, 236
koncentratory, 157
konektory
wyszukiwania, 94
konfiguracja
BC, 227
DA, 225
drukarki, 148
funkcji i obiektów, 129
Internet Explorer 10,
257
konta, 169
profilu użytkownika,
178
protokołu TCP/IP, 209,
238
przeglądarki, 241
stosu nowej generacji,
212
systemu, 69, 99, 267
środowiska
systemowego, 109
środowiska
użytkownika, 99
urządzeń, 41
usługi wyszukiwania,
91
zapory systemu, 342
konsola Foldery, 224
konta, 167, 169, 176
konto Windows Live ID,
168, 171

kontrola dostępu, 164
kontrola konta
użytkownika, 316–320
konfiguracja, 321–324
kontrola
przeciążenia ECN, 212
rodzicielska, 196, 198
kontrolki ActiveX, 255
kontrolowanie udziałów
i sesji, 223
kończenie pracy, 50
kopia systemu, 44
kopiowanie sterowników
urządzeń, 37
KPP, Kernel Patch
Protection, 17
kreator nowych reguł, 228
kryteria wyszukiwania, 91

L

lista serwerów głównych,
233
loader systemu, 298
logiczne dyski twarde, 140
logowanie, 48, 172
logowanie automatyczne,
179
lokalizacja zapisu
biblioteki, 86
lokalne
grupy wbudowane, 181
zasady grupy, 128

Ł

łamanie haseł, 190, 191
łączenie się z siecią, 203

M

MAC, Message
Authentication Code, 327
macierz RAID, 138
magazyn rozruchowy, 29
mapowanie dysków
sieciowych, 218
MBR, Master Boot Record,
138
MD, Message-Digest, 190

mechanizm
aktywacji kluczy
woluminowych, 44
ASLR, 249
CAS, 313
izolacji sesji, 312
WAT, 43
menedżer
Bootmgr, 298
zadań, 267, 277
menu
Plik, 73
Start, 55
Microsoft Security
Essentials, 340
migracja, 33, 36
plików, 38
ustawień
systemowych, 38
MIME, Multimedia
Internet Mail
Extension, 232
modem
DSL, 236
GSM, 236
moduł TPM, 14, 329
modyfikowanie kont, 176
monitor
niezawodności, 275,
279, 280
wydajności, 277
zasobów, 270
monitorowanie
drukarek, 154
operacji, 277
systemu, 266
montowanie obrazu, 26
MTU, Maximum
Transmission Unit, 212

N

nagrywanie płyt audio, 261
napędy USB, 80
narzędzia diagnostyczne,
296
narzędzie
wiersz polecenia, 319
Arp, 302
Data Classification
Toolkit, 167
DISM, 26
ImageX, 25

IpConfig, 302
nbtstat, 303
net, 303
netsh, 303
netstat, 303
nslookup, 303
Oczyszczanie dysku, 36
pathping, 303
Ping, 302
route, 304
USMT, 38
UT, 295
Volume Activation
Management Tool, 44
NAT-PT, Network Address
Translation — Protocol
Translation, 226
nawigacja Aero, 74
niebezpieczne witryny, 254
niezawodność, 276
NP, Nested Page Tables, 15
NRPT, Name Resolution
Policy Table, 225
numery seryjne
podzespołów, 44

O

OA, OEM Activation, 43
obiekt logiczny, 146
obraz WIM, 25
ochrona
klucza VMK, 331
systemu, 296
oczyszczanie dysku, 287
odświeżanie systemu, 300
odtworzenie filmów
i muzyki, 260
odzyskiwanie
hasła, 330
systemu, 297
ograniczanie uprawnień
programów, 313
okna, 70
okno
akceleratora, 244
Centrum akcji, 273
Eksploratora plików, 77
nawigacji, 76
ustawień komputera,
109
okres prolongaty, 44

określanie połączeń
bezprzewodowych, 204
opcje logowania, 172
oryginalność (legalność)
kopii, 43

P

pakowanie plików, 83
pamięć operacyjna, 14
panel sterowania, 119
pasek
aplikacji, 62, 63
charm, 62, 63
stanu, 73
ustawień, 64
wyszukiwania, 65
zadań, 61, 64, 104
PCR, Platform
Configuration Register,
328
plik
VHDX, 30
wf.msc, 342
pliki
.img, 81
.inf, 42
.iso, 81
i foldery, 82
WIM, 25
XML, 247
plugin, 232
płyta startowa Windows
PE, 24
PMTU, Path Maximum
Transmission Unit, 212
pobieranie sterowników, 136
poczta elektroniczna, 234
podgląd zdarzeń, 281
podpis cyfrowy programu,
320, 321
podsystem WOW16, 18
pokaz slajdów, 102
połączenia sieciowe, 201
połączenie internetowe, 36
modem DSL, 236
modem GSM, 236
punkt dostępowy, 236
VPN, 237
pomoc, 95
online, 96
zdalna, 292

POP3, Post Office Protocol, 234
 port 80, 231
 powiadomienia, 101, 108
 poziomy
 bezpieczeństwa, 166
 obowiązkowości, 317
 ważności, 274
 prawa, 192, 194
 preferencje zasad grupy, 130
 problemy, 291
 z aplikacjami, 304
 z siecią, 301
 z systemem operacyjnym, 296
 procesor, 14, 15
 profile
 mobilne, 117
 użytkowników, 195
 program
 DiskPart, 30
 DriverMax, 37
 Łatwy transfer, 38
 ophcrack, 191
 Skype, 236
 talk, 236
 Windows Media Player, 261
 programy
 szyfrujące dyski, 326
 uruchamiane automatycznie, 270
 Windows, 263
 protokół, 230
 HTTP, 231
 HTTPS, 232
 IPSec, 224
 NTLM, 190
 POP3, 234
 SMB, 213
 SMB2, 216
 TCP/IP, 208
 stos nowej generacji, 211
 TKIP, 207
 przeglądanie InPrivate, 257
 przeglądarka
 fotografii, 262
 Internet Explorer, 240
 przełączanie
 pomiędzy oknami, 60, 74
 użytkowników, 50
 przepustowość sieci lokalnych, 213

przypinanie
 aplikacji, 58
 programów, 105
 przywracanie
 skasowanych plików, 89
 sterowników, 135
 systemu, 299
 pulpit, 101
 punkt dostępowy, 205, 214
 punkty przywracania, 296

R

raportowanie problemów, 291
 reguła Przychodzące WS-Discovery, 228
 reguły
 dodatkowe, 337
 domyślne, 336, 337
 zawężone, 337
 rejestrator
 dźwięków, 263
 problemów, 294
 rejestry PCR, 328
 resetowanie
 hasła, 187, 188
 systemu, 300
 RFC, Request for Comments, 230
 rozdzielczość ekranu, 60, 112
 rozmiar
 jednostki alokacji, 79
 skompresowanego folderu, 85
 rozszerzony tryb ochrony, 249
 rozwiązywanie problemów, 291
 RSAT, Remote Server Administration Tool, 129
 RSS, Really Simple Syndication, 246

S

SACK, Selective Acknowledgements, 211
 SACL, System Access Control List, 164

SAN, Storage Area Network, 327
 skalanie ikon, 106
 sekcja
 Ogólne, 110
 Personalizacja, 109
 Powiadomienia, 109
 Prywatność, 110
 Udostępnianie, 110
 Ułatwienia, 111
 Uruchamianie i odzyskiwanie, 118
 Windows, 112
 Wyszukiwanie, 109
 sektor
 MBR, 29
 rozruchowy, 81
 serwer
 DNS, 233
 proxy, 239
 wydruku, 154
 serwery główne, 233
 SID, Security Identifier, 164
 sieć, 201
 ad hoc, 208
 bezwzrostowa, 201
 lokalna, 214, 238
 WPA, 207
 ukryta, 204
 VPN, 237
 skalowalność sieci, 214
 skanery, 156
 sklep Windows, 67, 68
 składniki systemu, 122
 SLAT, Second Level Address Translation, 15
 SMB, Server Message Block, 213
 sortowanie, 77
 sprawdzanie
 błędów, 285
 integralności komputera, 328
 kompatybilności, 20
 konfiguracji urządzeń, 41
 obrazu instalacyjnego, 26
 SSID, Service Set Identifier, 203
 standard
 802.11i, 206
 SLAT, 15

standard
 URI, 231
 WEP, 205
 standardy sieci Wi-Fi, 202
 sterowniki, 132, 136
 sterowniki podpisane, 17
 subskrypcja wiadomości
 RSS, 247
 sumy kontrolne, 328
 sygnał punktu
 dostępowego, 205
 symbole wieloznaczne, 94
 system UEFI, 15, 327
 szybkie formatowanie, 79
 szybkość odczytywania, 79
 szyfrowanie, 327
 dysku, 80, 332
 dysku systemowego, 326
 dysku USB, 333
 folderu, 334
 plików, 334
 w WEP, 205

Ś

śledzenie operacji
 sieciowych, 295

T

tabela NRPT, 225
 tablice tęczowe, Rainbow
 Tables, 191
 TCG, Trusted Computing
 Group, 14
 technologia
 EFS, 334
 odciązania, 212
 ReadyBoost, 289
 SLAT, 16
 testowanie nieaktywnych
 bram, 212
 tło pulpitu, 102
 token
 AT, 317
 SAT, 317
 TPM, Trusted Platform
 Module, 14
 translacja nazw, 232
 tryb
 CBC, 327
 chroniony aplikacji, 318

chroniony
 przeglądarki, 319
 jądra, 17
 pełnoekranowy, 57
 TPM, 331
 TPM + PIN, 331
 TPM + USB, 331
 USB, 331
 tunele IPSec, 224
 tworzenie
 dysku resetowania
 hasła, 186
 grup lokalnych, 183
 grupy domowej, 216
 kont użytkowników,
 174
 partycji, 27
 reguł domyślnych, 336
 skrótów, 191
 typ MIME, 232
 typy bibliotek, 84

U

uchwyt zmiany wielkości,
 73
 udostępnianie
 bibliotek i folderów, 220
 zasobów komputera,
 220
 ulubione strony WWW, 245
 UNC, Universal Naming
 Convention, 178
 uprawnienia, 151, 192
 do udostępnionych
 zasobów, 221
 NTFS, 192, 222
 programów, 313
 standardowego
 użytkownika, 316
 udziałów, 222
 URI, Uniform Resource
 Identifier, 231
 URL, Uniform Resource
 Locator, 230
 uruchamianie systemu, 48,
 297, 299
 urządzenia, 133
 audio, 157
 biometryczne, 160
 Bluetooth, 159
 nietypowe, 137
 USB, 157

usługa
 BranchCache, 228
 DNS, 232, 234
 e-mail, 234
 FTP, 235
 IRC, 236
 SkyDrive, 144
 wcześniejszej ochrony, 16
 Windows Anytime
 Upgrade, 45
 Windows Defender,
 341
 Windows Sklep, 67
 wstępnego
 wczytywania do
 pamięci, 48
 WWW, 230
 wyszukiwania, 90
 zarządzania kluczami,
 44
 usługi
 internetowe, 230
 systemowe, 124, 127
 USMT, User State
 Migration Tool, 38
 ustawienia
 domyślne, 123
 konta, 177
 systemu, 115
 usuwanie prywatnych
 danych, 256
 uszkodzenie urządzenia, 80
 uspienie systemu, 53
 UT, Unified Tracing, 295
 uwierzytelnianie, 164

V

VHD, Virtual Hard Disk, 29
 VPN, Virtual Private
 Network, 237

W

wady aktualizacji, 34
 WAT, Windows Activation
 Technologies, 43
 WEP, Wired Equivalent
 Privacy, 205
 widoki, 78
 WIM, Windows Imaging
 Format, 25

Windows 8, 10, 18
 Windows 8 Enterprise, 18
 Windows 8 Pro, 18
 Windows Defender, 339, 340
 Windows Media Player, 261
 Windows RT, 18
 wirtualizacja Hyper-V, 16
 wirtualna maszyna Javy, 313
 wirtualny dysk twardy, 29
 właściwości
 komputera, 113
 systemu, 114
 woluminy, 140
 dublowane, 142
 łączone, 141
 NTFS, 28
 proste, 141
 RAID 5, 142
 rozłożone, 142
 współdzielenie jednego połączenia, 238
 wstążka, 72
 wstępne wczytywanie do pamięci, 289
 WWW, World Wide Web, 230
 wybór architektury, 16
 wydajność, 269
 przeglądarki, 242
 sieci, 215
 wygaszacz ekranu, 103
 wykres stabilności systemu, 280
 wykrywanie
 niedostępności sąsiadów, 211
 wykrywanie routerów, 212
 wylogowywanie, 50
 wyłączanie komputera, 53
 wyludzenie informacji, 253
 wymagania sprzętowe, 14
 wymuszanie reguł, 339
 wyszukiwanie, 90, 91
 wyszukiwanie komputerów, 218

X

XSS, Cross-site-scripting, 251

Z

zaawansowane ustawienia systemu, 115
 zabezpieczenia systemu, 17
 zakładka
 Aplikacje, 268
 Historia aplikacji, 269
 Szczegóły, 271
 Uruchamianie, 270
 Użytkownicy, 270
 Wydajność, 269
 zamknięcie sesji, 81
 zamykanie systemu, 48
 zapisywanie
 obrazu dysku, 81
 płyt, 80
 stron WWW, 247
 zapomniane hasło, 186
 zaporę systemu Windows, 342
 zarządzanie
 drukowaniem, 153
 dyskami, 78
 grupami lokalnymi, 180
 kontami, 169
 pamięcią, 288
 zasady grupy, 69, 108, 126, 228
 preferencje, 129
 zasady grupy lokalne, 128
 zasady sterowania aplikacjami, 335, 336, 340
 zasoby
 pomocy technicznej, 96
 udostępnione, 217
 usług sieciowych, 93
 zdalnych komputerów, 93
 zasób firmowy, 225

zmiana
 edycji systemu, 45
 hasła, 187
 kolejności drukowania, 153
 wersji językowej, 121
 wielkości woluminu, 140
 zmienna
 %username%, 179
 Path, 119

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

abc

systemu Windows 8 PL

Wyruszenie na rynek systemu operacyjnego Windows 8 z ponad 500 nowymi funkcjami miało swoje uwarunkowania: nowe odświeżenie i modernizacja platformy, jak doświadczenie wersji Windows 80 wirtualizacji i tła. Także nowe podejście do obsługi urządzeń mobilnych, naturalnie obecne na wszystkich stacjach podłączonych nie tylko komputerów, ale także smartfonów, tabletów i wielu innych urządzeń. Wyposażenie w wszystkie funkcje Windows 7 i w pełni kompatybilność z tym samym systemem, lecz odświeżenie zupełnie nowym interfejsem i kilkoma setkami nowych funkcji, znaczące bezpieczeństwo i stabilność wydania. Istotną rolę odegrała także nowa architektura.

Z takimi funkcjami i nowymi funkcjami w eksploatacji miał Windows 8 PL. Znaczące, na pewno, jest to, że nowy interfejs, jak i nowe wytyczne dotyczące operacji i działania w ogóle dokonano tak istotnej zmiany. Ponadto najważniejsze nowe funkcje systemu, w tym tak, jak wygląda, jak zmienia się system, jak wygląda system, a także przeniesienie w pełni dostępnej kopii Windows 8 na dysk USB. Być może wygodnie nie jest pracować do podłączenia się do dowolnego komputera. Dowiedz się, jak korzystać z usług zdalnego pulpitu, jak używać Windows 8 na urządzeniach innych niż komputery PC. Zarząd w przyszłości wirtualnego świata!

- Instalacja i aktualizacja systemu
- Praca z systemem
- Konfiguracja systemu
- Konfiguracja urządzeń
- Administracja kontami użytkowników
- Sieć lokalna
- Internet i multimedia
- Zarządzanie systemem
- Bezpieczeństwo i prywatność

Zostań mistrzem w obsłudze Windows 8 PL!

helion.pl
Książki i e-booki

(kontaktowy: 12 647)

Księgarnia internetowa:
<http://helion.pl>

Centrum telefonów:
0 801 339900

0 601 339900

Helion

Towarzystwo Wydawnicze

📍 <http://helion.pl/kontakt>

📍 <http://helion.pl/biblioteka>

📍 <http://helion.pl/biblioteka>

📍 <http://helion.pl/biblioteka>

📍 <http://helion.pl/biblioteka>

Helion SA

ul. Piłsudskiego 11, 00-100 Olsztyn

tel.: 12 246 99 00

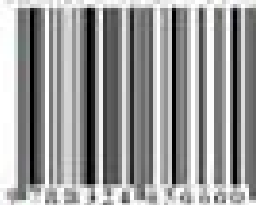
email: kontakt@helion.pl

<http://helion.pl>

KOD KONTAKTOWY

ISBN 978-83-246-8666-0

Cena 31,90 zł

Informatyka w najlepszym wydaniu